
EKSPERTYZA

6

gap.

open
eyes
economy
summit

Jednolita danina

SYSTEM PODATKOWY – STAN DEBATY W POLSCE

Koncepcja jednolitej daniny, zawarta w prezentacji, została opracowana w 2016 r. przez międzyinstytucjonalny zespół ekspertów z administracji centralnej.

Przewodniczącym zespołu był **prof. Paweł Wojciechowski**, Główny Ekonomista Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, a wiceprzewodniczącym **dr Sławomir Dudek**, wówczas dyrektor Departamentu Polityki Makroekonomicznej w Ministerstwie Finansów.

Zespół składał się z ekspertów Zakładu Ubezpieczeń Społecznych, Ministerstwa Finansów, Krajowej Administracji Skarbowej, Kancelarii Prezesa Rady Ministrów, Ministerstwa Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej, Ministerstwa Rozwoju, Ministerstwa Zdrowia.

Zespół był nadzorowany przez ówczesnego Ministra **Henryka Kowalczyka**, KPRM.

Jednolita Danina

Dr Paweł Wojciechowski

**Komitet Dialogu Społecznego
Krajowej Izby Gospodarczej**

22 czerwca 2017 r.

Stan debaty w Polsce: oczekiwania wobec reformy podatkowej

- uproszczenia systemu podatkowego (BŚ)
- progresja w jednolitej daninie (OECD)
- wyeliminowanie arbitrażu dla różnych form zatrudnienia (KE)
- wyeliminowanie rosnącego od lat dualizmu rynku pracy (IBS)
 - „umowy o pracę powinny być tańsze, a inne formy zatrudnienia droższe”
- przeciwdziałanie dezaktywacji zawodowej (CenEA)
- wzrost zatrudnienia poprzez redukcje klina dla osób o niższych dochodach (MRPiPS)
- wzmocnienie systemu ubezpieczeń społecznych i bazy podatkowej (ZUS)
- neutralność budżetowa (MF)

Oczekiwania wobec reformy

Przedsiębiorcy:

- uproszczenie systemu
- ze strony „małych” przedsiębiorców – zmniejszenie/zniesienie ryczału kwotowego ZUS, który tworzy regresywny klin podatkowy
- ze strony „dużych” przedsiębiorców – utrzymanie liniowego 19% PIT

Podatnicy/ Ubezpieczeni:

- osoby o „niższych” zarobkach - sprawiedliwszy progresywny system, tak aby łączna danina rosła wraz z dochodami, a nie odwrotnie
- osoby o „wyższych” dochodach – górne ograniczenia skali podatkowej, utrzymanie 30-krotności

Cele reformy „Klina podatkowego”

→ Jednolita Danina w najprostszy sposób realizuje te wszystkie cele, ale potrzebna jest konsolidacja podatkowo-składkowa i zmiana struktury danin

A. zwiększenie progresji

- wzrost różnicy w klinie podatkowym między 167% przeciętnego wynagrodzenia a 67% przeciętnego wynagrodzenia do 3 pkt. proc.
- wdrożenie wzrostu kwoty wolnej do 8000 zł rocznie
- likwidacja degresywności w PIT dla działalności gospodarczej i dla umów o pracę po przekroczeniu 30-krotności przeciętnego rocznego wynagrodzenia

B. zmniejszenie dualizmu na rynku pracy

C. lepsza partycypacja w systemie ubezpieczeń społecznych

D. uproszczenie i uszczelnienie systemu

E. korzystny efekt struktury w średnim okresie, przy neutralności budżetowej w krótkim

Makroekonomiczne cele reformy

- komplementarne ze Strategią Odpowiedzialnego Rozwoju, która koncentruje się na wzroście gospodarczym poprzez wzrost produktywności
- reforma jednolitej daniny będzie sprzyjać wzrostowi gospodarczemu poprzez:
 - wzrost legalnego zatrudnienia
 - „uzdrowienie” rynku pracy
 - zwiększenie spójności społecznej poprzez sprawiedliwszy podział dochodu narodowego i ograniczenie narastania nierówności społecznych w długim okresie

Badanie opinii publicznej - Polityki Insight (lipiec 2016 r.)

- **41 proc.** Polaków chce skonsolidowanej reformy klina podatkowego, która polegałaby na wprowadzeniu jednej podatko-składki rosnącej wraz z dochodem
- **27,6 proc.** nie ma zdania
- **4,4 proc.** uważa, że nic nie trzeba zmieniać

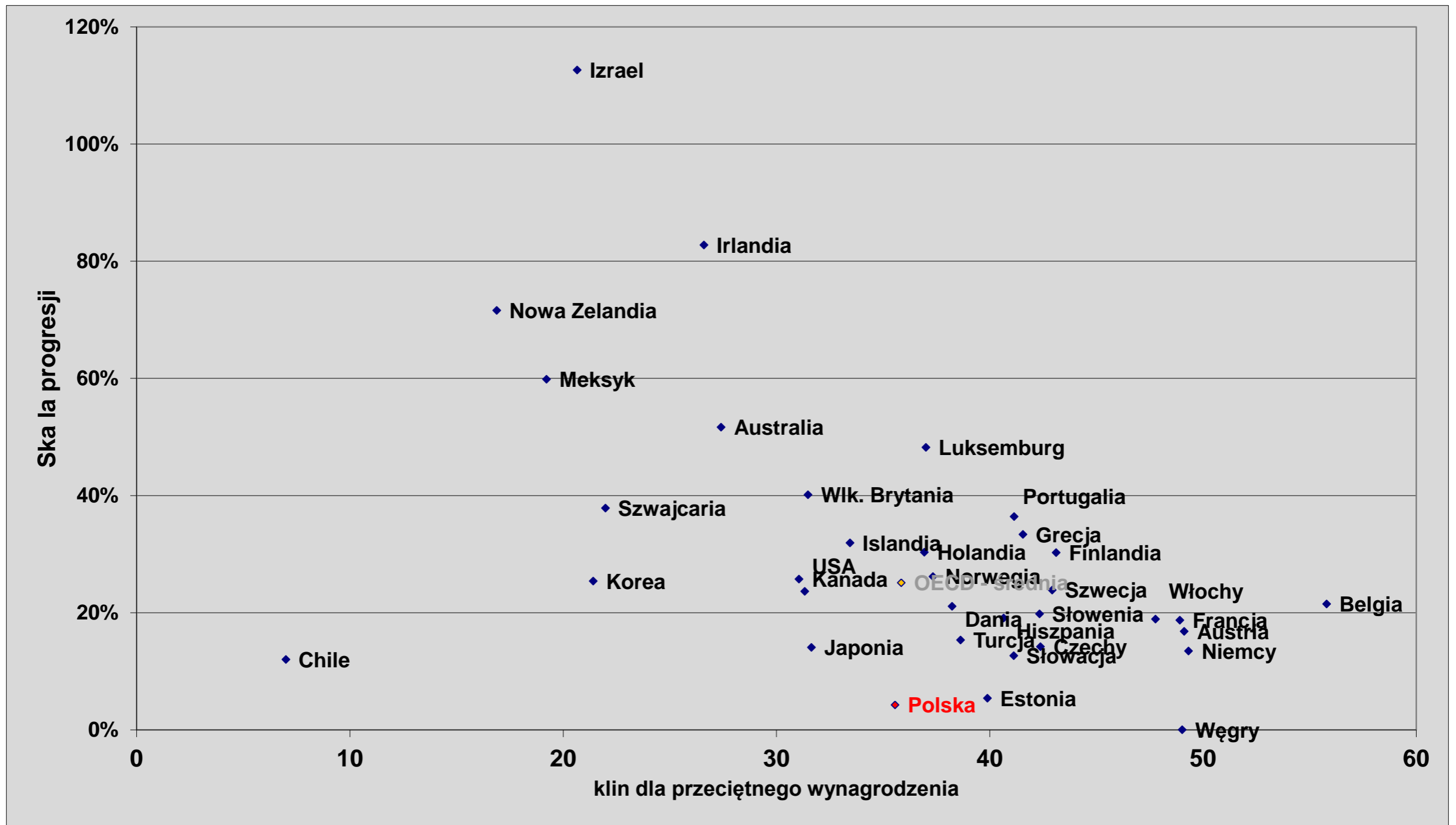
Inne odpowiedzi:

- **15,3 proc.** Polaków chciałoby dodatkowej stawki podatkowej dla najlepiej zarabiających (np. 40 proc. jak do roku 2009)
- **12,1 proc.** życzy sobie wprowadzenia podatku liniowego
- **28,1 proc.** popiera pełne oskładkowanie tzw. umów śmieciowych

Jaki jest polski klin podatkowy na tle państw OECD?

- **Wysokość:** przeciętna wysokość
- **Progresja:** bardzo wysoki klin podatkowy w grupie niskich dochodów i degresywny dla wysokich dochodów
- **Struktura:** bardzo duży udział składek (80%), które są liniowe, co uniemożliwia stworzenie znaczącej progresji
- **Arbitraż:** bardzo duża różnorodność tj. różna wysokość obciążeń w procencie dochodów dla różnych form zatrudnienia

Skala progresji klina podatkowego dla przeciętnego wynagrodzenia w krajach OECD w 2014 r.

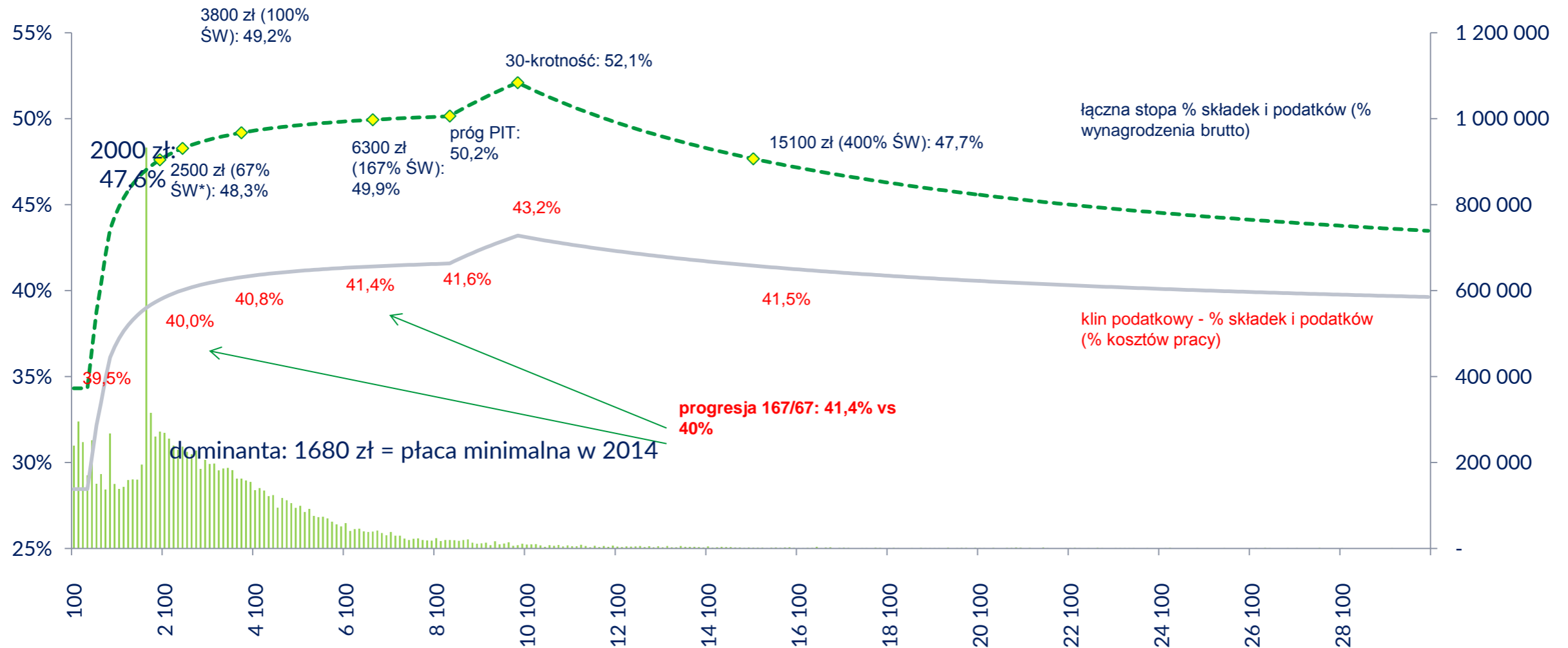

Założenia reformy „Jednolita Danina 2016”

1. Punkt wyjścia: kształt klina podatkowego dla aktywności zawodowej
2. Tzw. „zniesienie 30-krotności”
3. Jakie grupy włączyć do reformy?
4. Arbitraż: klin dla aktywności zawodowej i działalności gospodarczej
5. Minimalna wysokość daniny dla działalności gospodarczej
6. Polityka rodzinna
7. Służby mundurowe, sędziowie i prokuratorzy
8. Emerytury i renty
9. Szacunki liczby osób „zyskujących” i „tracących” na reformie
10. Podsumowanie
11. Co dalej?

1. Punkt wyjścia: obecny klin podatkowy umowy o pracę

Podatki i składki w obecnym systemie

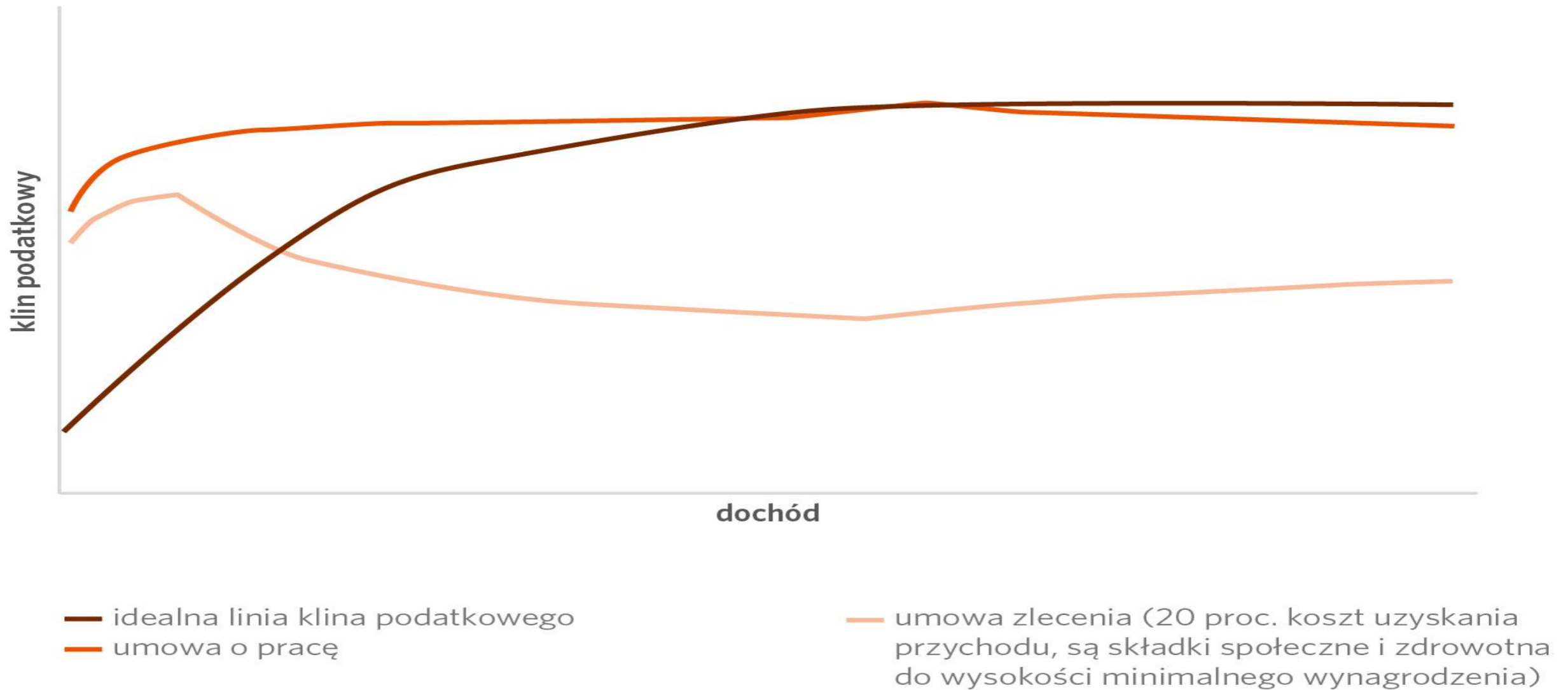

Klin efektywny w relacji do kosztów pracy – wariant obecny, stara kwota wolna 2016 (źródło: MF)

- Liczebność w przedziale
- - - Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto - wariant obecny, stara kwota wolna
- Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto brutto - wariant obecny, stara kwota wolna

*ŚW – Średnie wynagrodzenie - przeciętne wynagrodzenie w gospodarce narodowej w 2014 r. (3783,46 zł)

Punkt wyjścia: jaki powinien być kształt klina/klinów podatkowych dla aktywności zawodowej? (Polityka Insight, 2016)

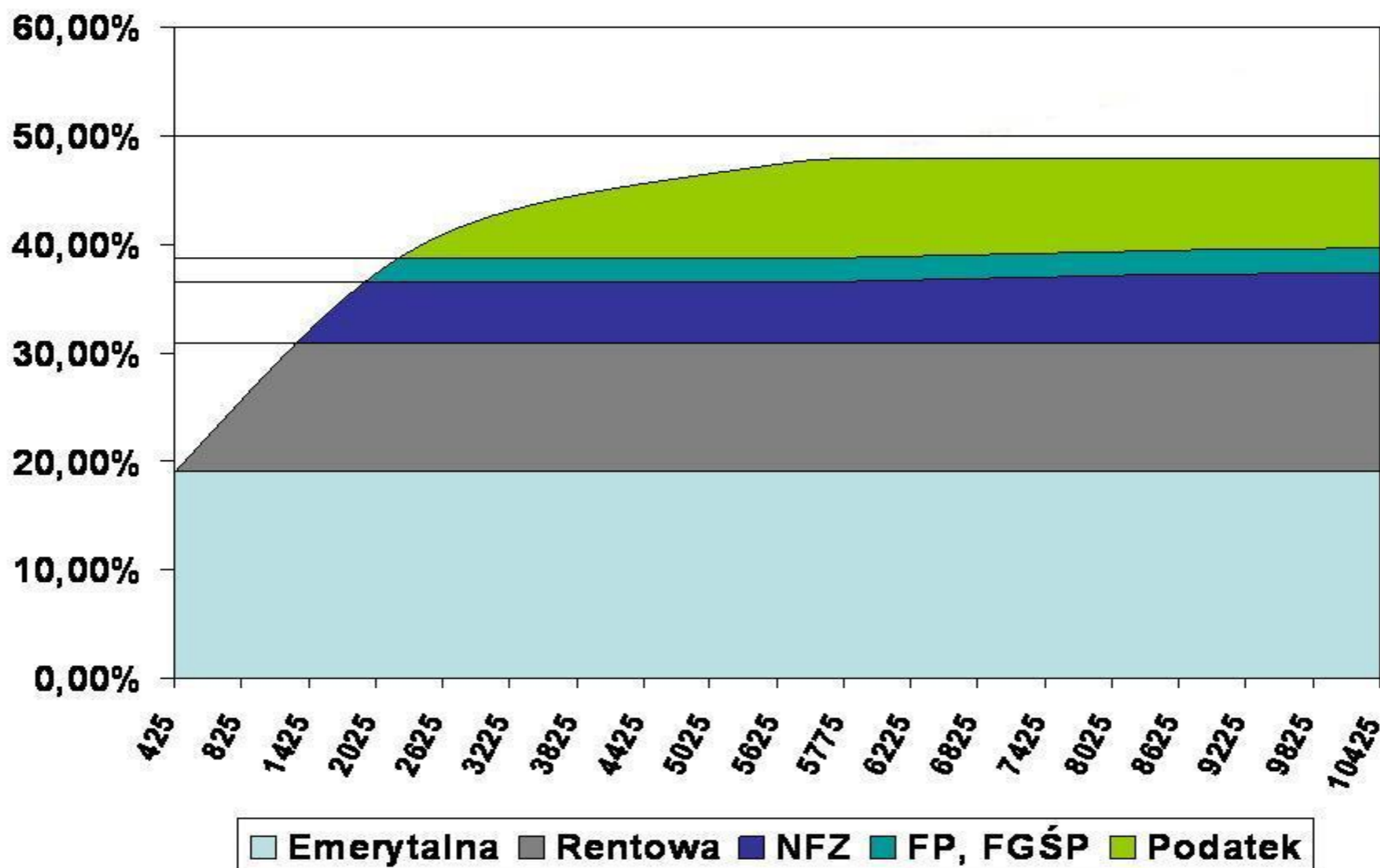

Wcześniejsze koncepcje: Liniowy Podatek (LP) z Degresywną Kwotą Wolną (DKW)

→ PO (konwencja wyborcza 2015): LP od 10%-39,5% z DKW i ulgami rodzinnymi

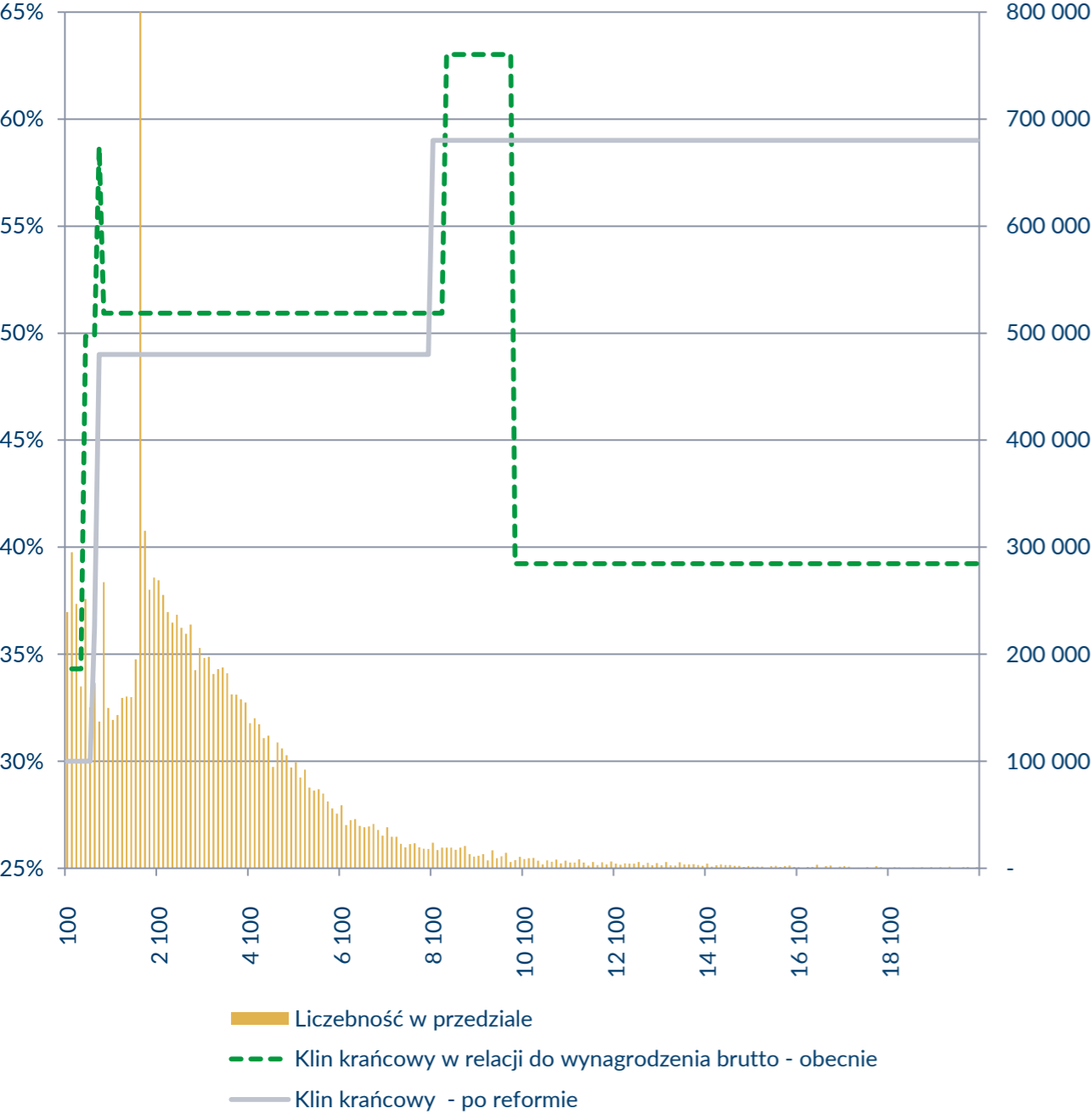
→ P. Wojciechowski (KPRM 2006): LP od 19,52% do 43% (wykres poniżej)

DKW= 500 zł kwota wolna na osobę w rodzinie - 20% sumy dochodów w rodzinie

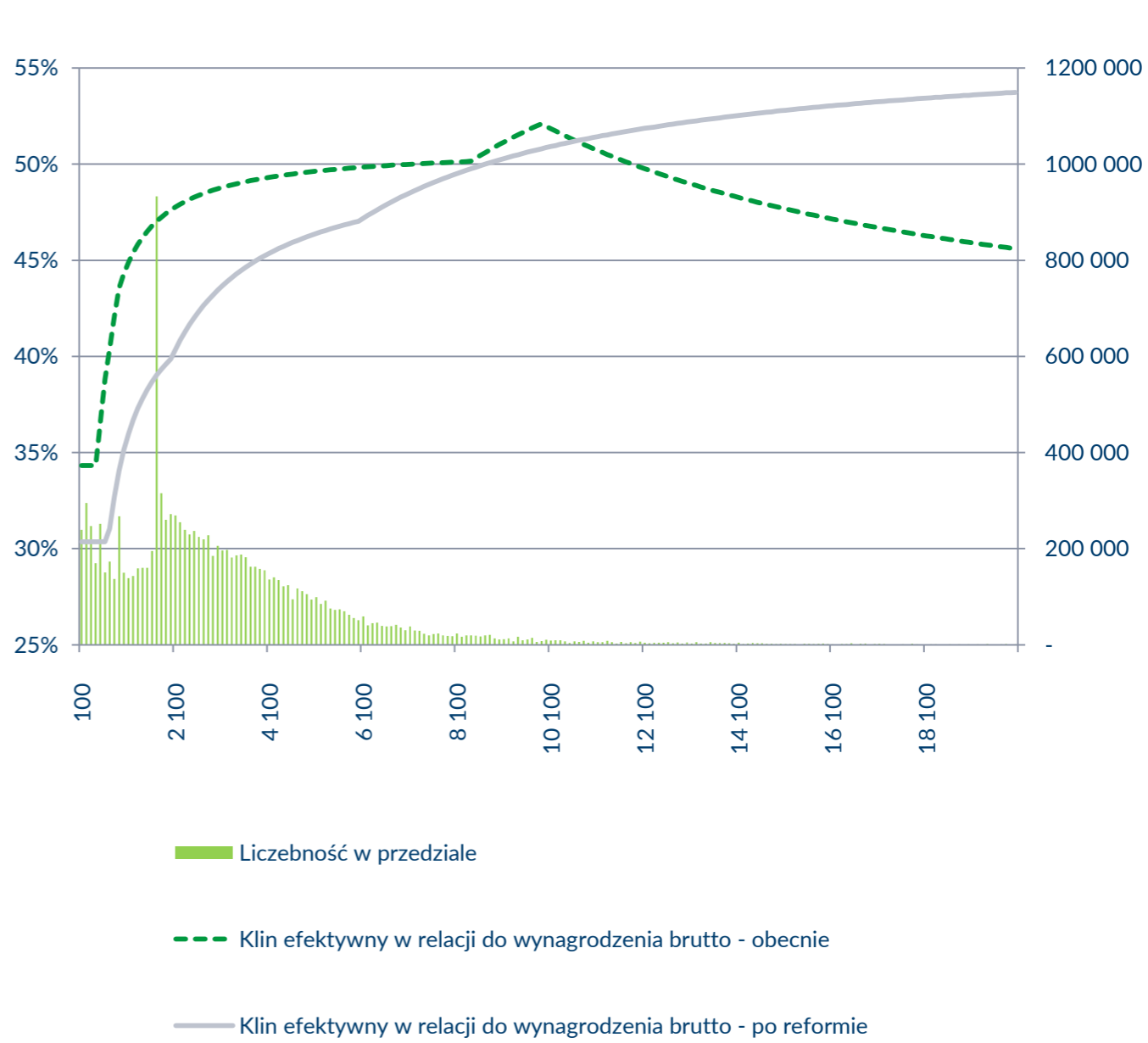

Stawki krańcowe vs. efektywne klina umów o pracę

Kliny krańcowe w relacji do wynagrodzenia brutto

Kliny efektywne w relacji do wynagrodzenia brutto

- Liczebność w przedziale
- - - Klin krańcowy w relacji do wynagrodzenia brutto - obecnie
- Klin krańcowy - po reformie

- Liczebność w przedziale
- - - Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto - obecnie
- Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto - po reformie

Liniowa część daniny: restrukturyzacja i obniżka daniny z 34,32% do 30%

Składki pracodawcy	Obecnie	Po reformie
Emerytalna*	9,76%	12,22%
Rentowa*	6,50%	6,58%
Wypadkowa**	1,80%	1,20%
FGŚP	0,10%	0,00%
FP	2,45%	0,00%
Łącznie	20,61%	20,00%
Składki pracownika		
Emerytalna*	9,76%	7,30%
Rentowa*	1,5%	0,25%
Chorobowa	2,45%	2,45%
Łącznie	13,71%	10,00%
Łącznie: składki pracodawcy i pracownika	34,32%	30,00%

Aby nie zmieniać umów o pracę, podział pomiędzy część płaconą przez pracodawcę i pracownika pozostanie na zbliżonym poziomie, a dotychczasowy poziom wynagrodzenia brutto - który będzie jednolitą podstawą naliczania daniny - nie ulegnie zmianie

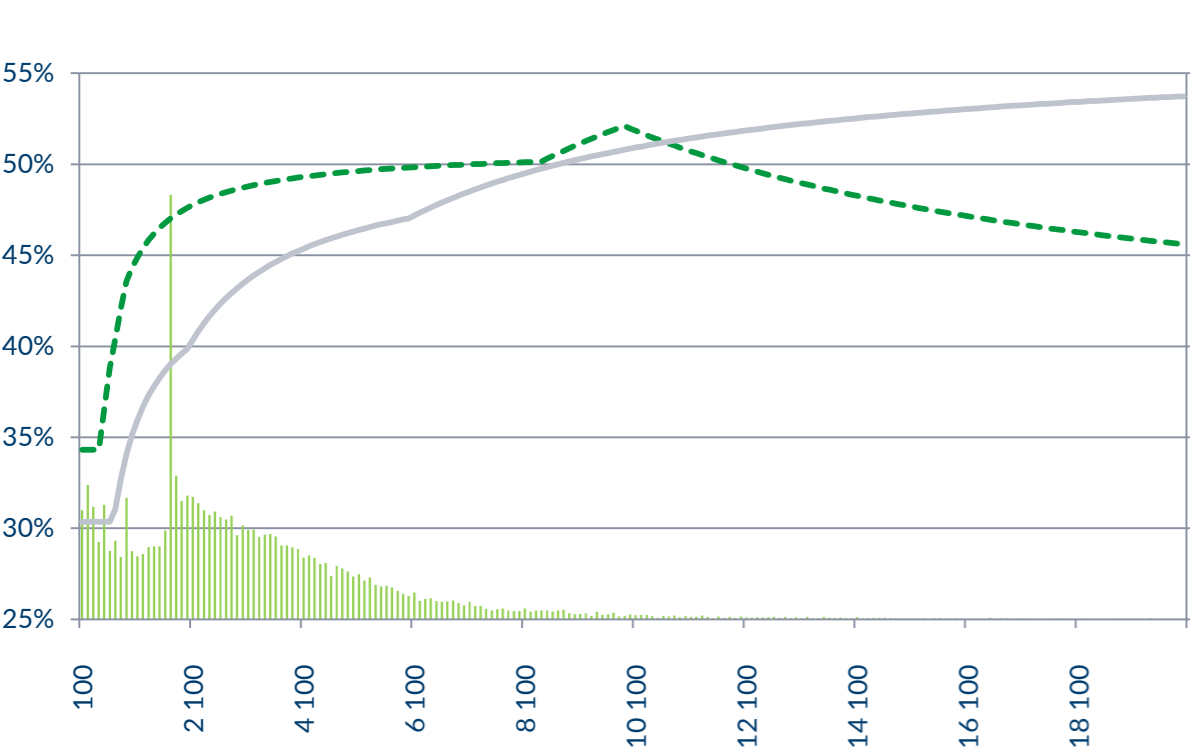
* tzw. „zniesienie 30-krotności”, co oznacza, że składki będą wnoszone nadal do progu 30-krotności, a nadwyżka powyżej tego progu będzie przychodem podatkowym

** wszyscy pracodawcy płacą łącznie 18,8%, a dodatkowo wysokość składki wypadkowej waha się w zależności od sektora w przedziale 0,4% - 3,6%; w nowym systemie domyślna stawka 1,8% dla pracodawców zatrudniających do 9 osób - ulegnie obniżeniu do 1,2%

Stawki jednolitej daniny dla aktywności zawodowej: krańcowe vs. efektywne

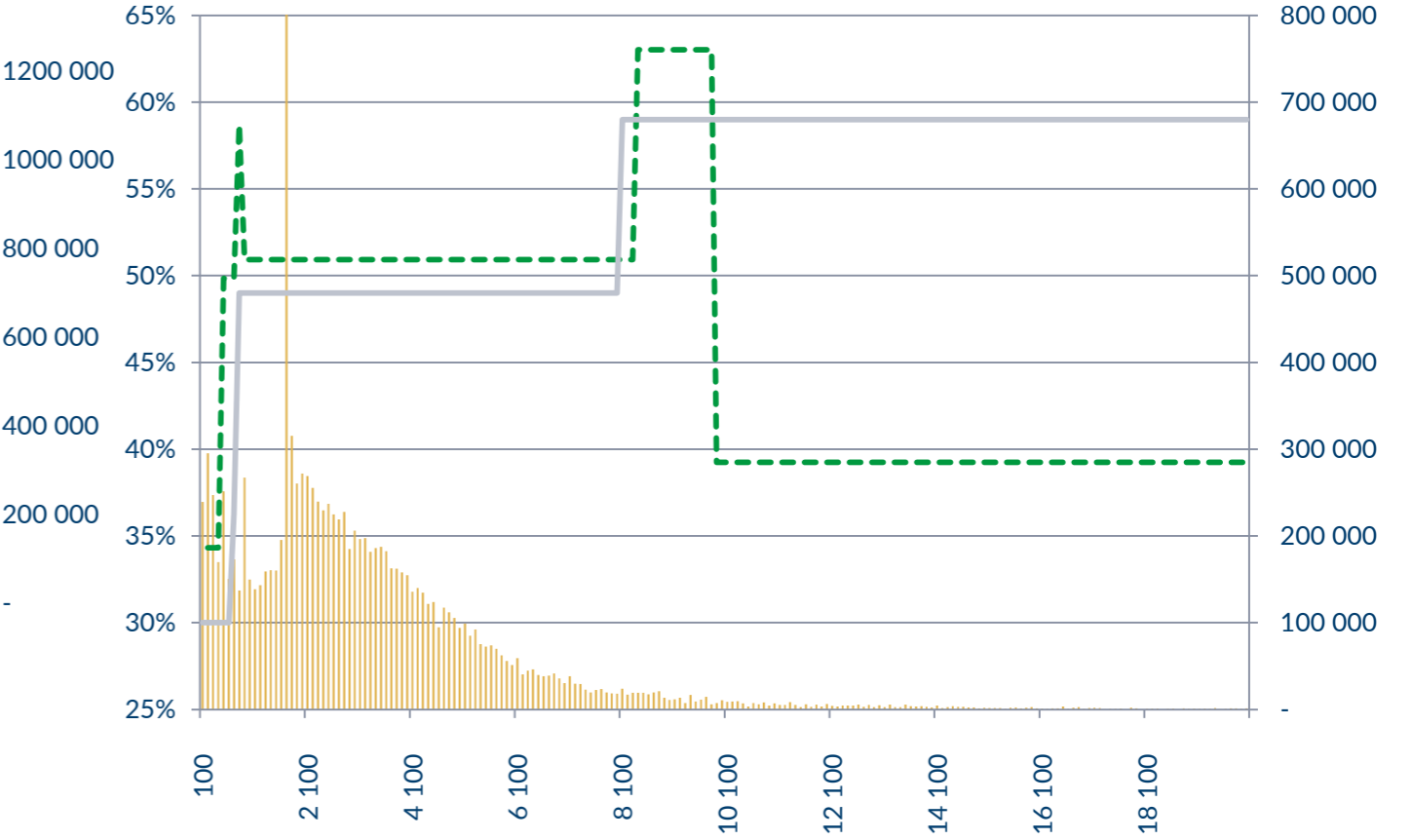
Miesięczne wynagrodzenie brutto (zł)	Część progresywna jednolitej daniny jako % wynagrodzenia brutto	Część liniowa jednolitej daniny jako % wynagrodzenie brutto (obecnie 13,71%)	Łączna jednolita danina jako % wynagrodzenia brutto	Część jednolitej daniny jako % wynagrodzenia brutto opłacana przez pracodawcę (obecnie 20,61%)
0 – 667	0% (kwota wolna)	10%	10%	20%
667 – 8 000	19%	10%	29%	20%
> 8 000	29%	10%	39%	20%

Kliny efektywne w relacji do wynagrodzenia brutto

- █ Liczebność w przedziale
- - - Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto - obecnie
- Klin efektywny w relacji do wynagrodzenia brutto - po reformie

Kliny krańcowe w relacji do wynagrodzenia brutto

- █ Liczebność w przedziale
- - - Klin krańcowy w relacji do wynagrodzenia brutto - obecnie
- Klin krańcowy - po reformie

Jednolita danina vs jednolity pobór:

→ na czym polega jednolitość daniny?

- ▶ **Jednolitość stawek** wobec wszystkich form zatrudnienia (ale z k.u.p. dla umów zlecenie i dzieło), oraz premią za ryzyko w wysokości 50% dla osób samo-zatrudnionych w ramach działalności gospodarczej i/lub liniowa stawka łącznej daniny 25%

Danina składa się z trzech części: dwóch liniowych i jednej progresywnej

część **liniowa** płacona przez pracodawcę: stawka **20%***

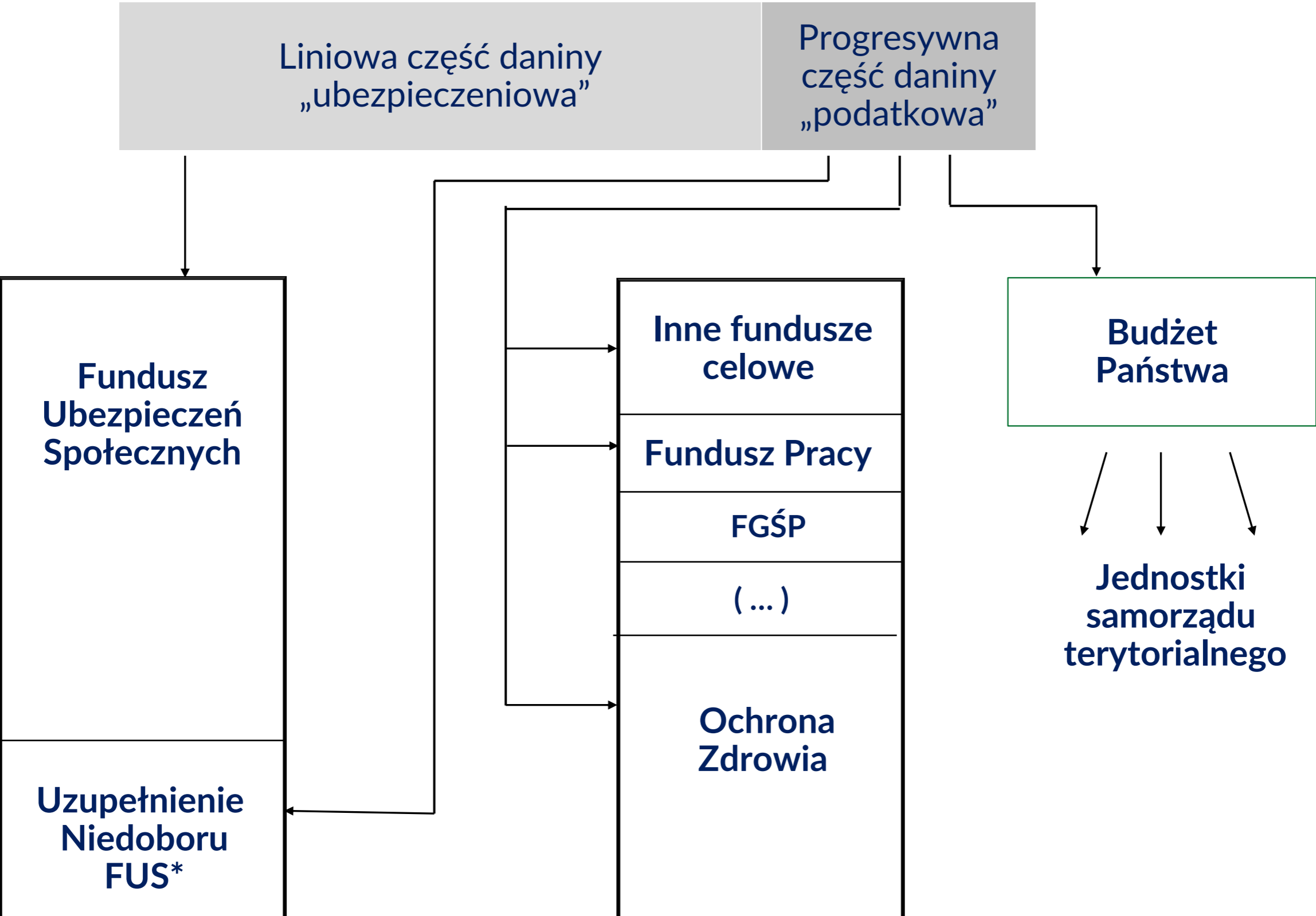
część **liniowa** płacona przez pracownika: stawka **10%**

część **progresywna**: kwota wolna, stawki **19%** i **29%**

- ▶ **Jednolity pobór i rozliczenie** od dochodów osobistych od aktywności zawodowej
- ▶ **Jednolita administracja**

Tylko „jednolitość” w tych trzech wymiarach umożliwiła radykalne uproszczenie systemu

Schemat koncepcyjny: podział środków na różne fundusze

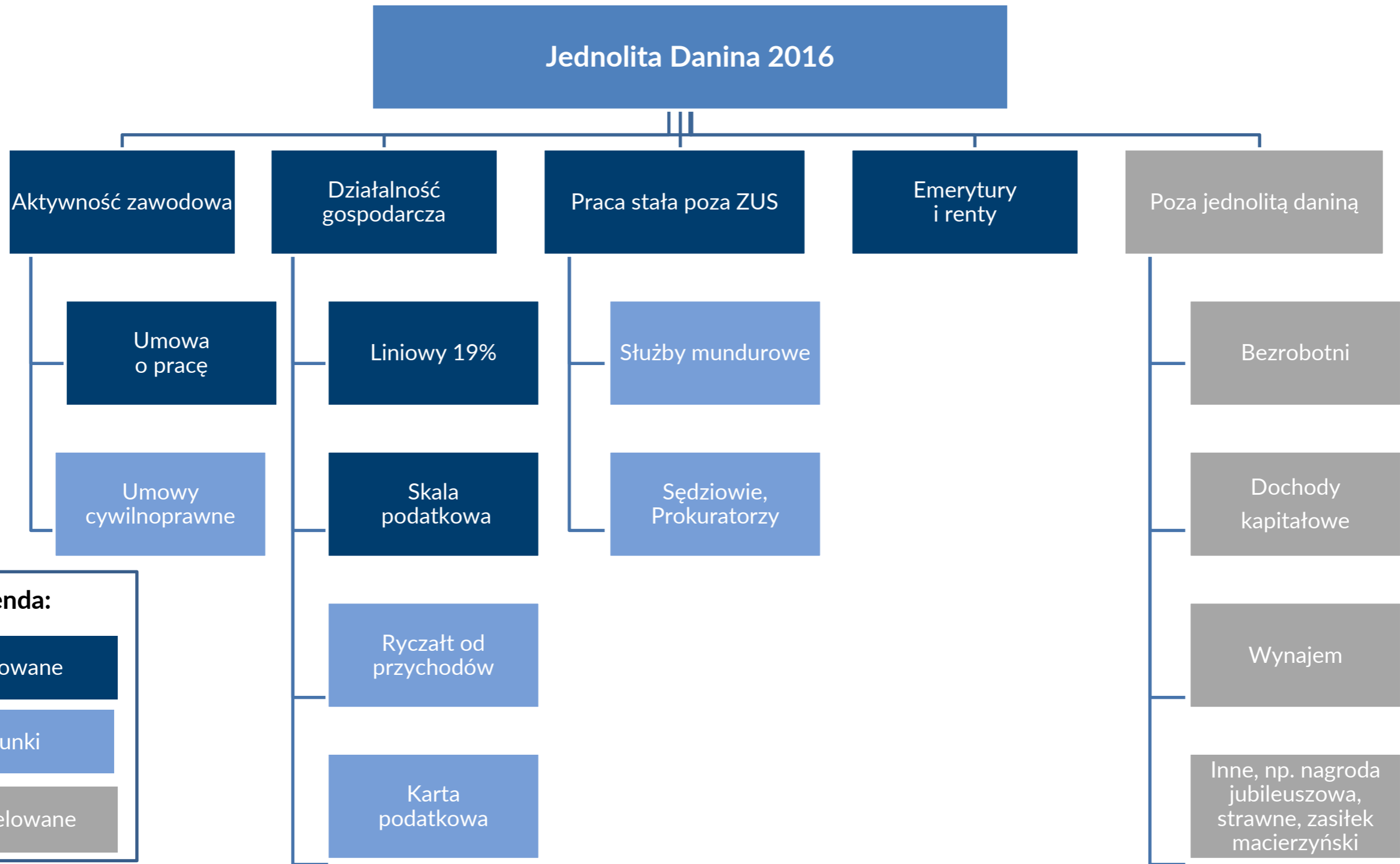
* w miejsce dzisiejszej dotacji

2. Na czym polega „zniesienie 30-krotności”?

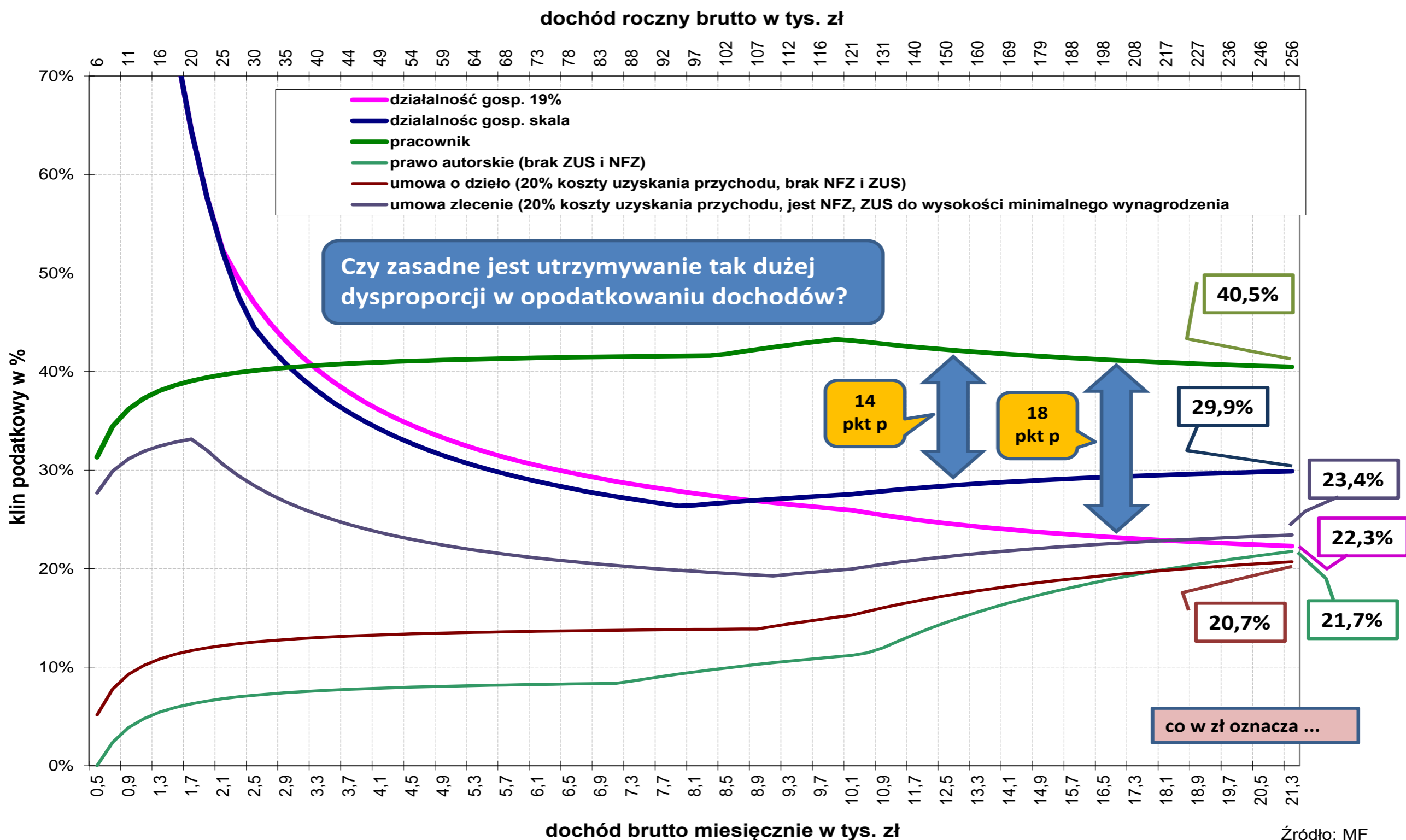
- obecnie ograniczenie 30-krotności dotyczy ok. **300 tysięcy podatników**
- stosowane jest wobec ubezpieczeń: emerytalnego, rentowego i dla emerytur pomostowych (FEP)
- tzw. „zniesienie 30-krotności”, nie oznaczałoby, że składki byłyby wnoszone ponad próg 30-krotności
- pod tym pojęciem kryje się wnoszenie podatku ponad ten próg, tzn. składki naliczane byłyby do wysokości tego progu, a nadwyżka powyżej tego progu byłaby przychodem podatkowym
- a zatem jest to po prostu kolejny próg podatkowy w wysokości dokładnie 30-krotności
- pozytywny skutek dla finansów publicznych szacowany jest na ok. **6 mld zł**, *ceteris paribus*, czyli przy założeniu obowiązywania dotychczasowego systemu

3. Jakie grupy włączyć do reformy? ... aby uniknąć arbitrażu...

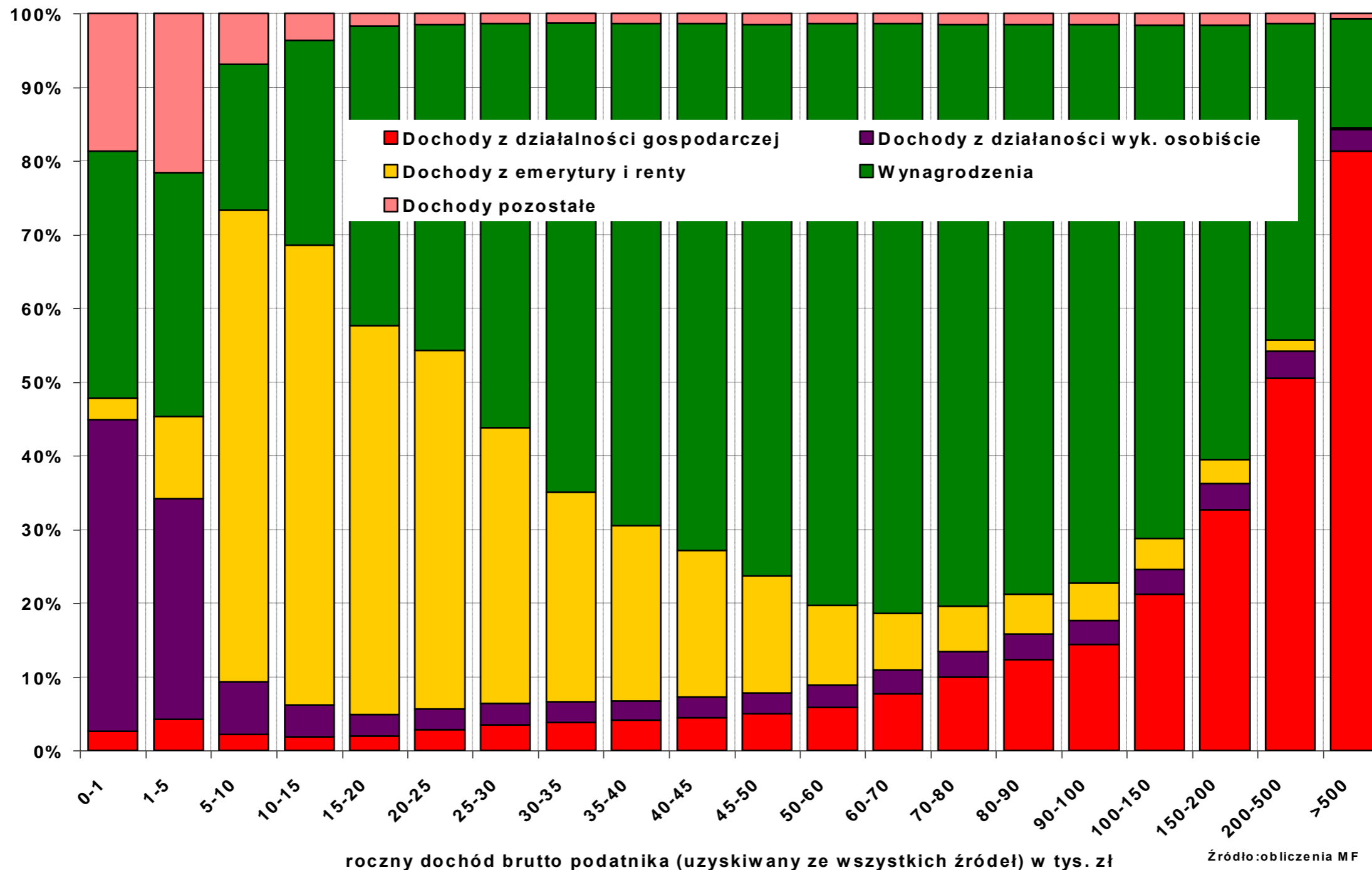

Arbitraż: różnicowanie wysokości klina podatkowego (źródło: MF dane 2014)

- ▶ Nieuzasadnione różnicowanie względem typu zatrudnienia
- ▶ Wysokie obciążenie najmniej zarabiających
- ▶ Degresywność

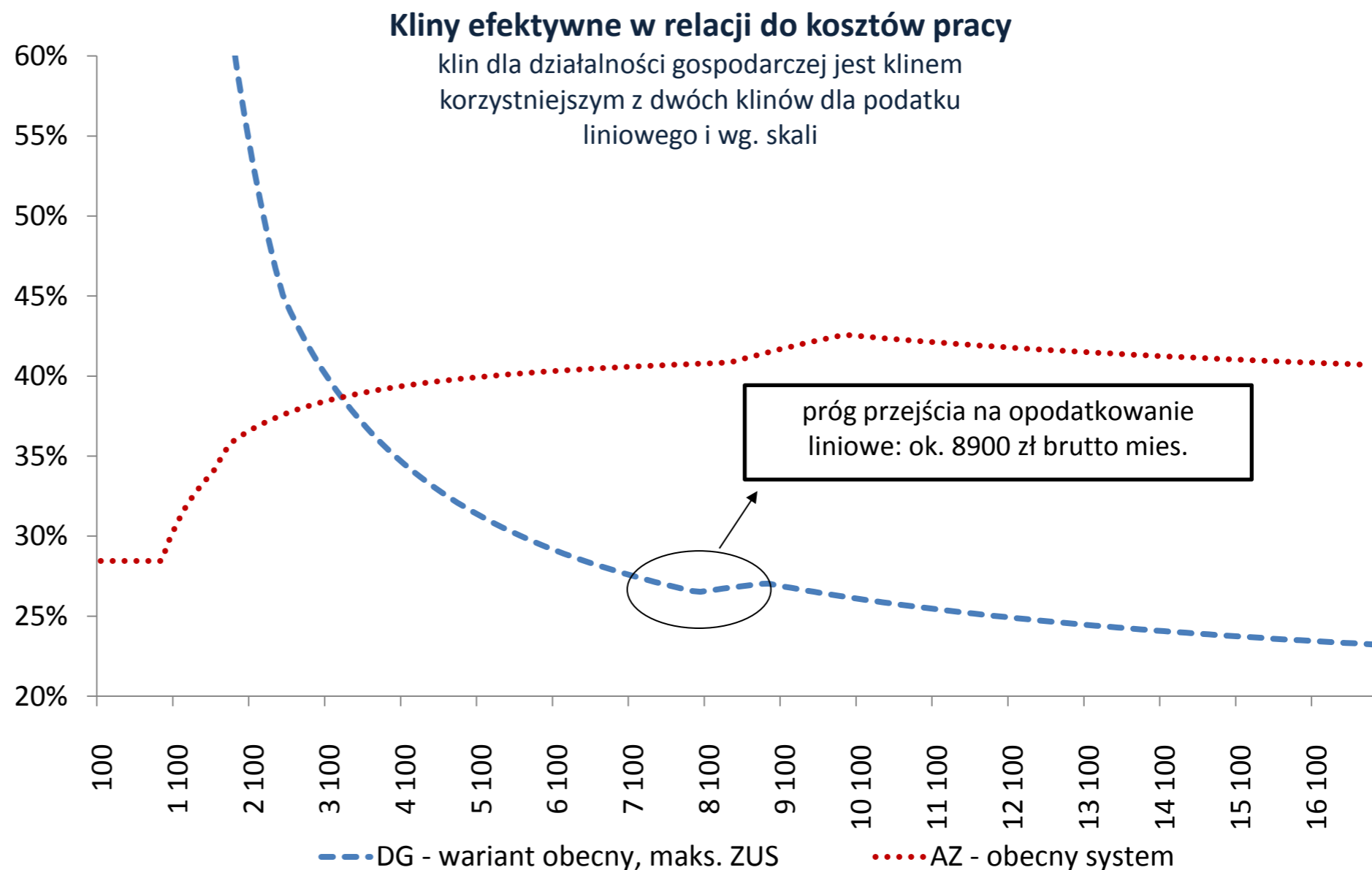
Struktura dochodów podatników (2011r.) w przedziałach względem dochodu brutto ogółem (uzyskiwanego ze wszystkich źródeł)

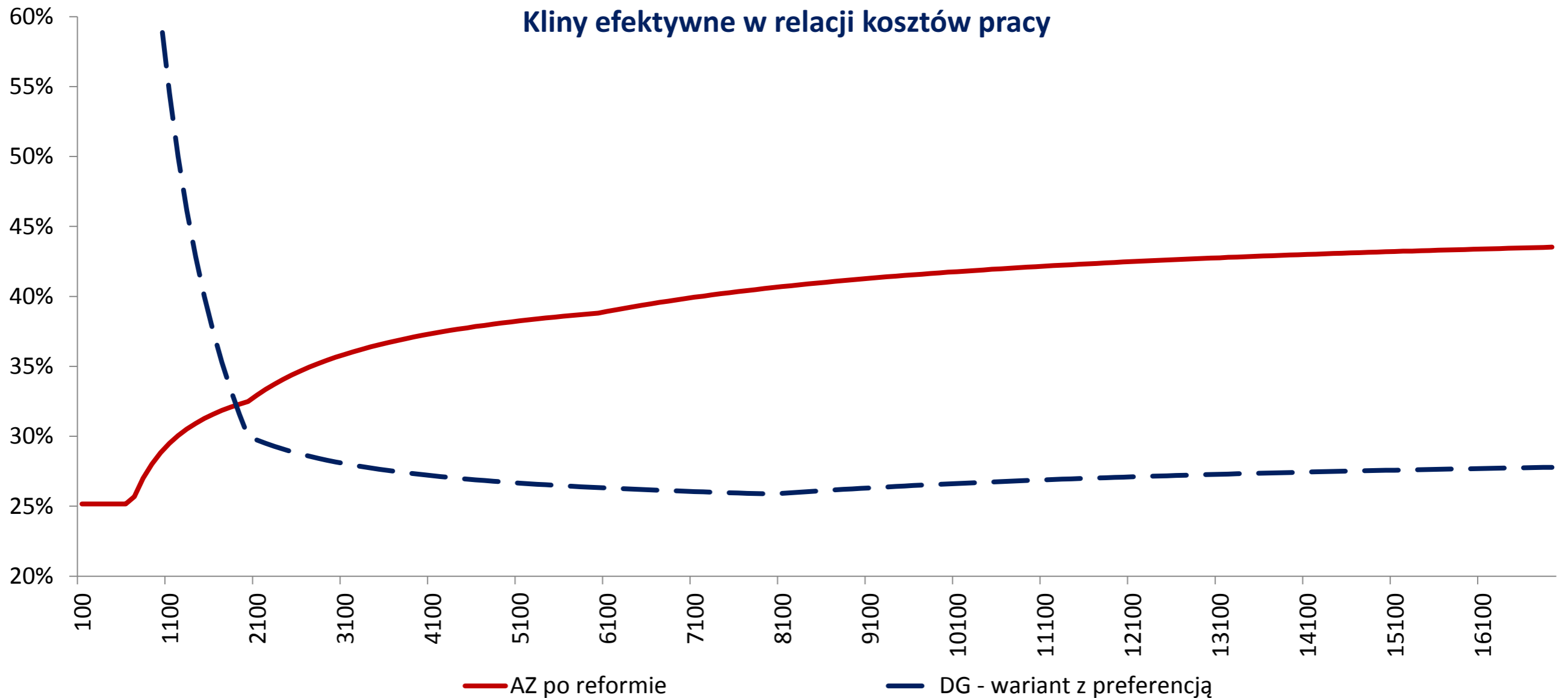
Źródło: obliczenia MF

Klin dla działalności gospodarczej: jak zmniejszyć wysokość obciążeń dla mikro-przedsiębiorstw a jednocześnie nie zwiększać arbitrażu między klinem dla aktywności zawodowej i działalnością gospodarczej?

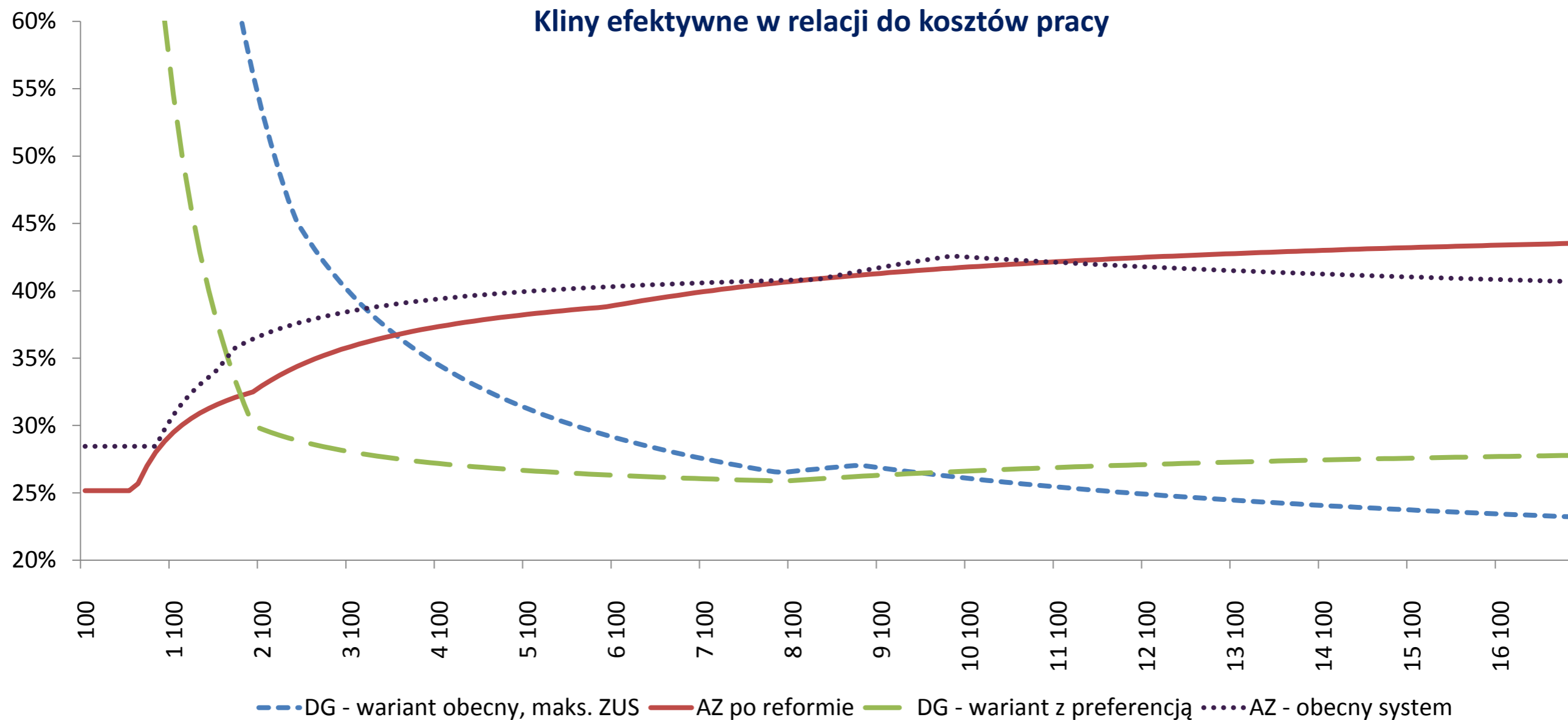
- Należy obniżyć poziom minimalnej daniny (dziś tzw. ryczałtowy ZUS);
- Zmienić strukturę klina - zwiększyć udział składek kosztem podatku
- Kliny dla aktywności zawodowej i działalności powinny być równoległe (aby zapobiec nadmiernemu arbitrażowi)

Kliny dla aktywności zawodowej i działalności gospodarczej – - → ważne, aby były „równoległe” po reformie JD i nie zwiększały arbitrażu

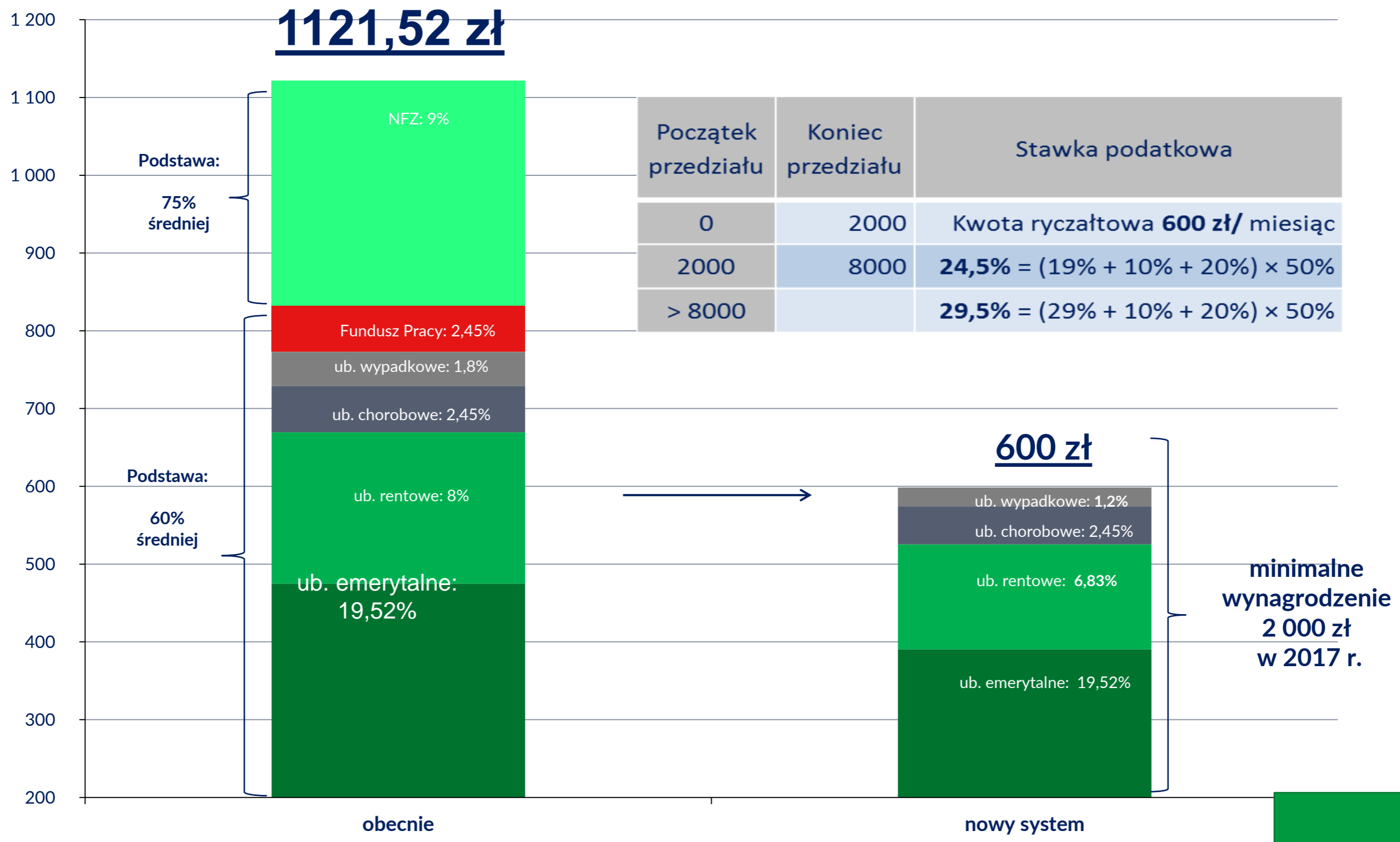

Kliny dla aktywności zawodowej i działalności gospodarczej – „przed” i „po reformie JD”

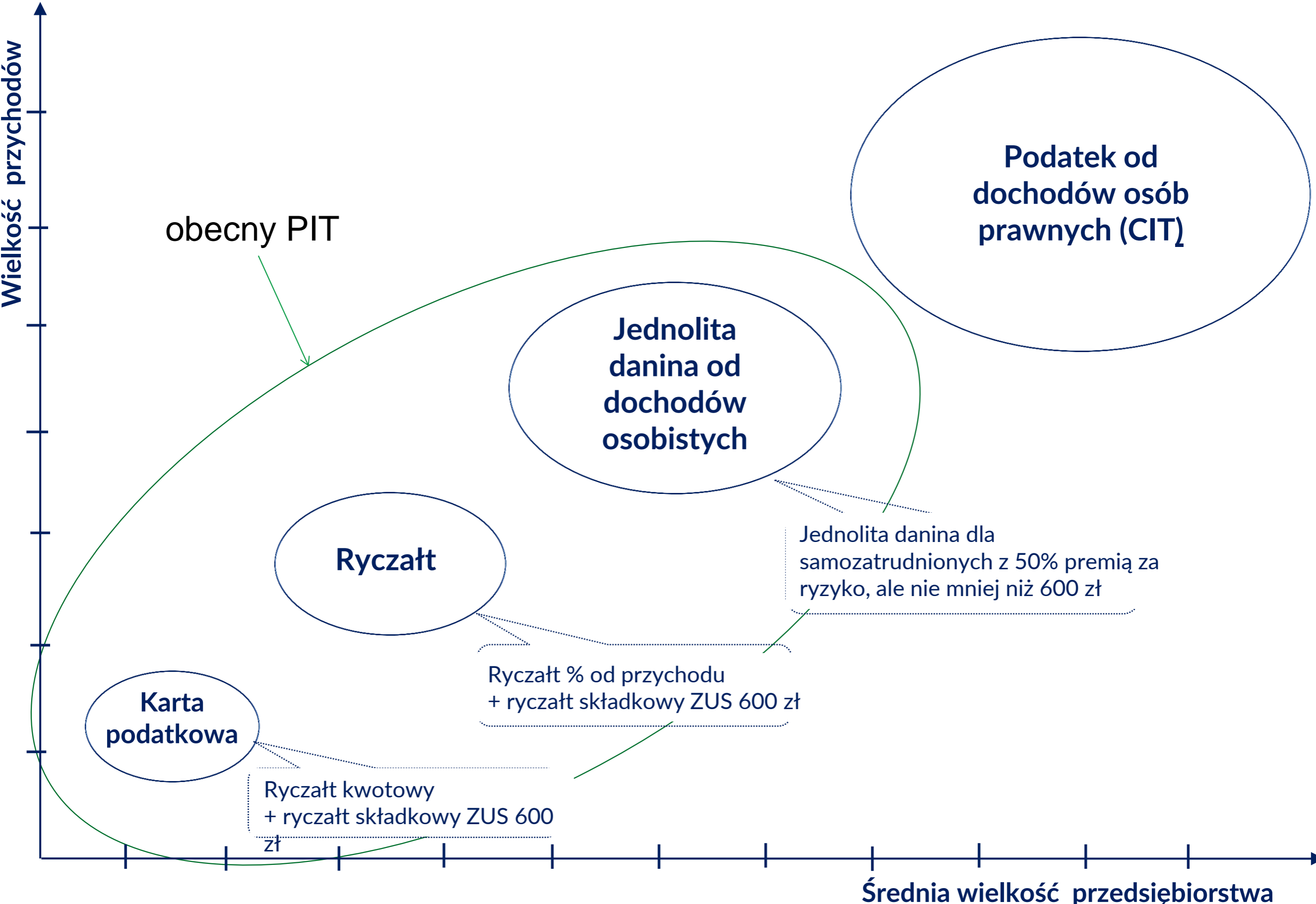
5. Jednolita Danina dla działalności gospodarczej

- Minimalna danina od dochodu prawie dwukrotnie niższa niż obecnie
- 25% liniowa lub stawki z 50% preferencją wobec aktywności zawodowej

minimalne wynagrodzenie 2 000 zł w 2017 r.

Spójność systemu – dla przedsiębiorstw PIT

6. Polityka rodzinna - nieznaczne uproszczenie systemu

➤ **Wspólne rozliczanie małżeństw:**

- ulga podatkowa dla małżonków do wysokości podwójnej kwoty wolnej – maksymalna korzyść (w przypadku gdy jedna osoba nie pracuje, a druga zarabia np. średnie wynagrodzenie) – 912 zł rocznie (obecnie 556,02 zł)

➤ **Rozliczanie rodzica samotnie wychowującego dziecko :**

- ulga podatkowa do 912 zł (dodatkowa kwota wolna)

➤ **Ulga na dzieci:**

- na tych samych zasadach co obecnie

7. Służby mundurowe, sędziowie i prokuratorzy

- implementacja wzrostu kwoty wolnej – podwyższenie do 8000 zł
- brak części składkowej (po stronie pracodawcy i pracownika)
- klin podatkowy spójny z klinem dla pracownika

8. Emerytury i renty

- ✓ Implementacja wzrostu kwoty wolnej – podwyższenie do 4800 zł.
- ✓ Brak części liniowej daniny (po stronie pracodawcy i pracownika).
- ✓ Klin podatkowy spójny z klinem dla pracownika

Początek przedziału	Koniec przedziału	Danina
0	400	0%
400	8000	19%
8000		29%

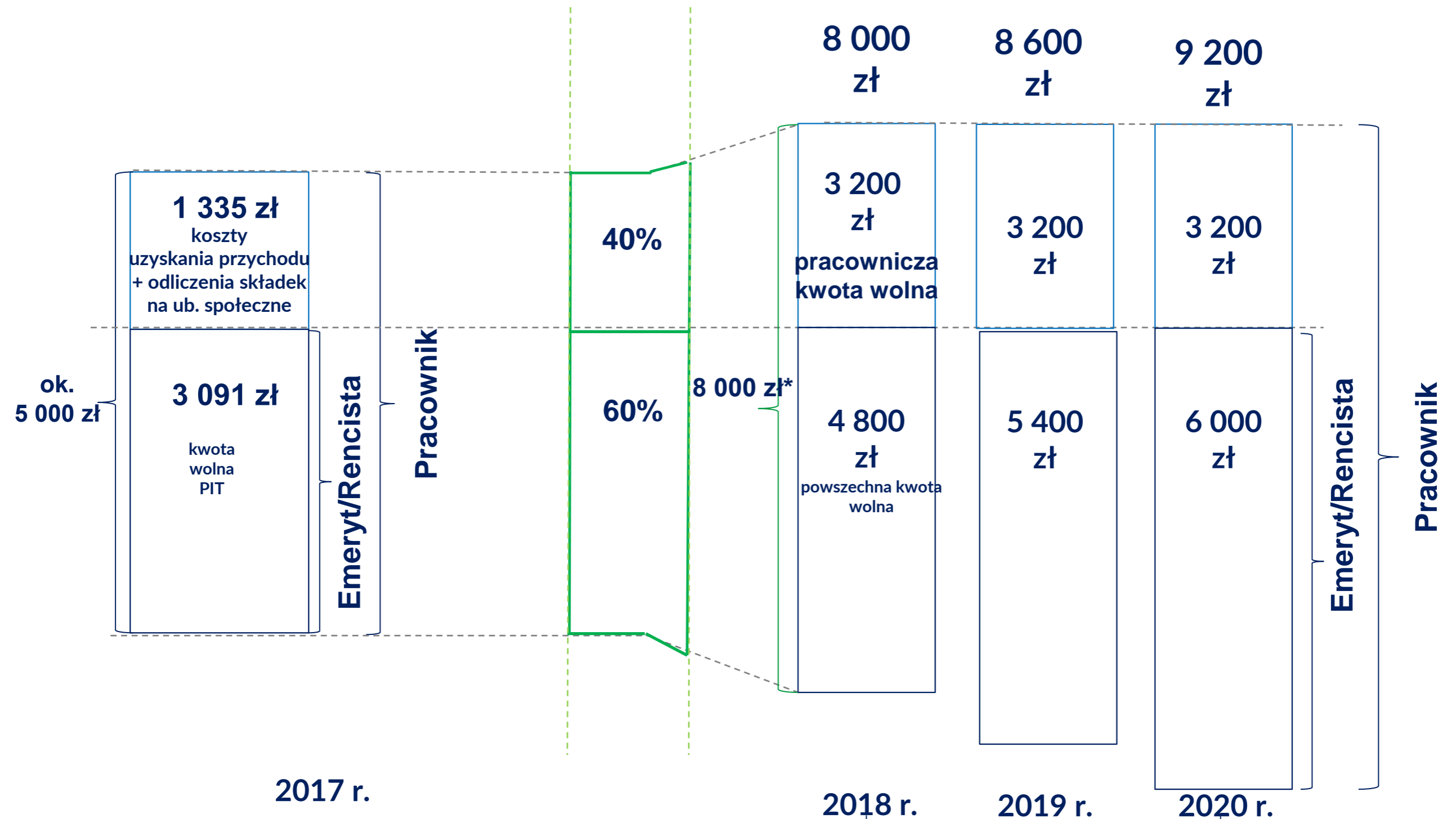
► Praca na emeryturze

- ✓ świadczenie opodatkowane wg progresywnej części daniny
- ✓ praca opodatkowana jednolitą daniną
- ✓ zrównanie stażu uprawniającego do najniższej emerytury dla kobiet i mężczyzn na poziomie 25 lat, co wynika z ustalenia niższego minimalnego poziomu daniny dla działalności gospodarczej w wysokości 600 zł

Implementacja kwoty wolnej 8000 zł (wariant podstawowy) - zwolnienie dochodów od podatku *

Obecnie

Po reformie

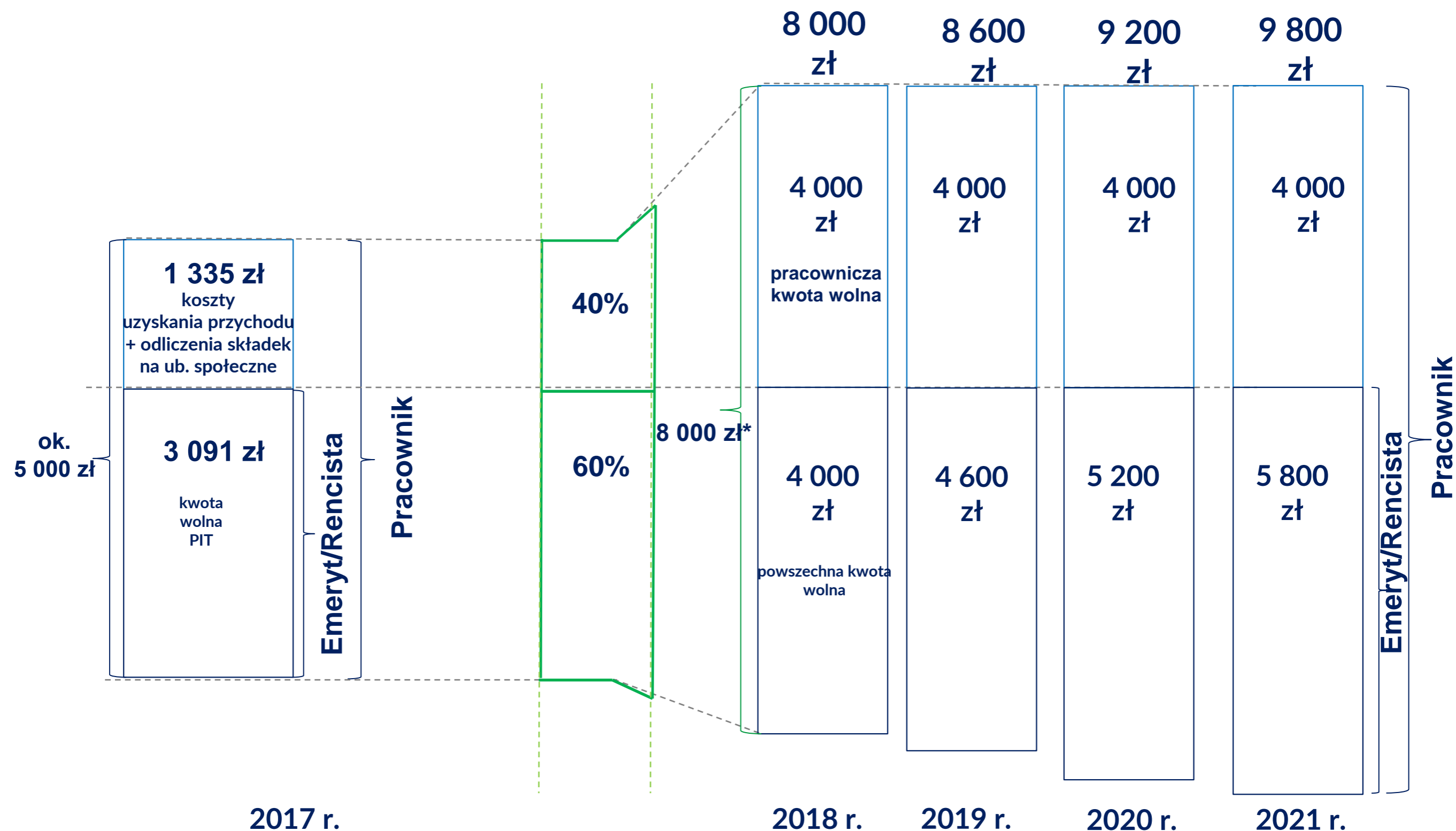
* Należy zauważyć, że w dzisiejszym systemie nawet przy zerowym podatku opłacane są składki 13,71%, a po reformie – 10%.

wzrost powszechnej kwoty wolnej o 600 zł w celu realizacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego

Implementacja kwoty wolnej 8 000 zł (wariant zapasowy)*

Obecnie

Po reformie

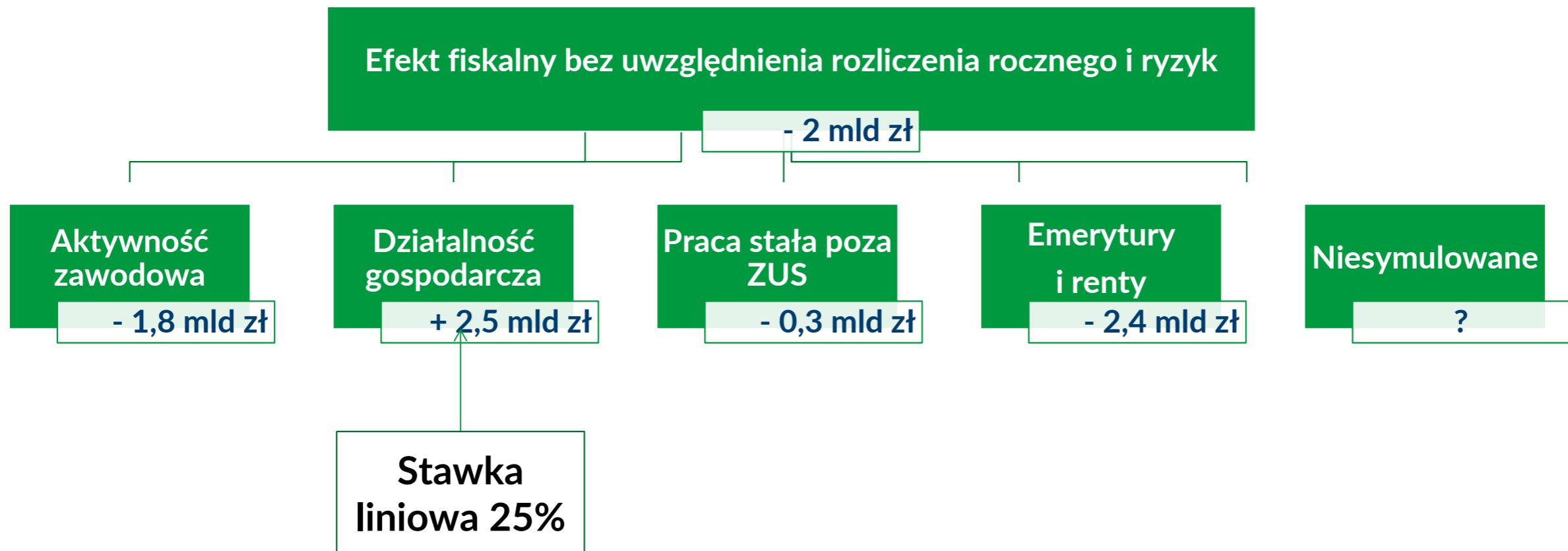

* Należy zauważyć, że w dzisiejszym systemie nawet przy zerowym podatku opłacane są składki 13,71%, a po reformie – 10%.

wzrost powszechnej kwoty wolnej w celu realizacji orzeczeń Trybunału Konstytucyjnego

Efekt fiskalny – wariant z 25% liniową Jednolitą Daniną dla działalności gospodarczej lub z preferencją $\alpha = 45\%$ dla działalności gospodarczej

- ▶ sposób obciążenia przedsiębiorców nie musi być powiązany z jednolitą daniną, ale rozpiętość obciążeń między formami zatrudnienia nie może być zbyt duża
- ▶ **danina liniowa** dla przedsiębiorców w wysokości **25%** (efekt fiskalny jest taki jak dla $\alpha = 45\%$)
- ▶ powszechna kwota wolna **4000 zł**

* Służby mundurowe, sędziowie i prokuratorzy.

- Należy mieć na uwadze przyjęte założenia (m.in. statyczność wyników, brak efektów behawioralnych), uproszczenia i brak odpowiednich danych
- Wzrost powszechnej kwoty wolnej o 600 zł w 2019, 2020 i 2021 roku

9. Szacunki liczby osób „zyskujących” i „tracących”

→ przy założeniu „neutralności budżetowej” czyli bez dynamicznych pro-wzrostowych efektów fiskalnych

przy założeniach:

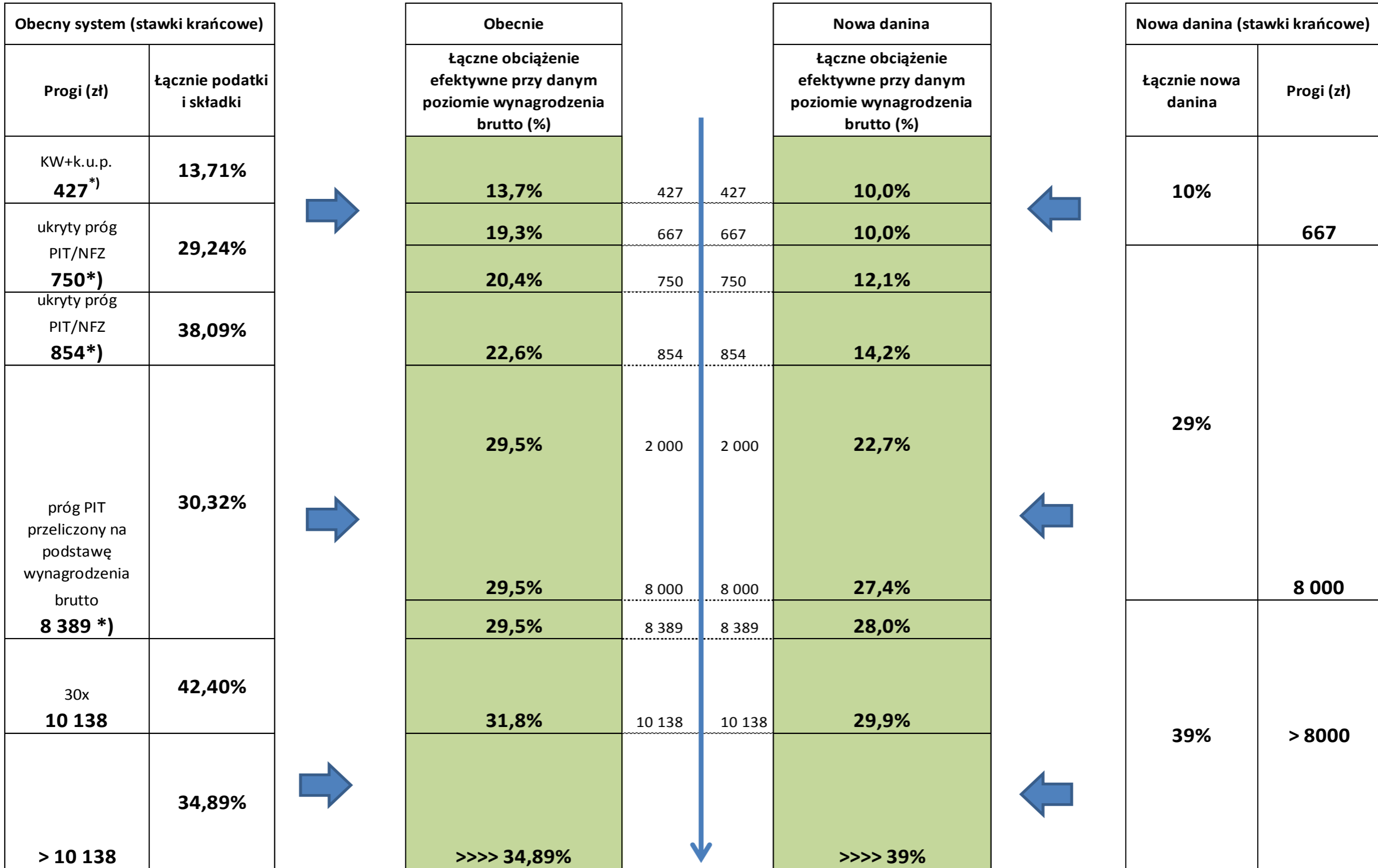
- „neutralności” budżetowej = zerowego skutek dla finansów publicznych w pierwszym roku wdrożenia reformy Jednolitej Daniny
- wprowadzeniu nowych stawek podatkowych i kwoty wolnej 8000 zł w sekwencji podziału kwoty wolnej na część pracowniczą (odpowiednik k.u.p.) i powszechną
- szacunki nie uwzględniały tzw. zbiegów (podatnik nie płaci składek z tytułu np. działalności gospodarczej gdyż opłaca składki pracując na etacie) – różne typy umów są rozliczane osobno

-

„Zyskujący” na reformie – ok 85% podatników

- Pracownicy z wynagrodzeniem miesięcznym brutto poniżej 14,8 tys. zł, zatrudnieni obecnie na umowę o pracę
- Pracodawcy – poniosą mniejszy koszty za pracowników, którzy nie przekraczają 30-krotności (ok. 2,5% pracowników), o ile zatrudniają nie więcej niż 9 osób (spadek składki wypadkowej z 1,8% do 1,2%)
- Przedsiębiorcy z dochodem miesięcznym poniżej ok. 9,6 tys., płacący w obecnym systemie pełne składki ZUS
- Przedsiębiorcy na ryczałcie od przychodów ewidencjonowanych i karcie podatkowej, płacący w obecnym systemie pełne składki ZUS
- Nieznacznie: służby mundurowe, sędziowie i prokuratorzy
- Nieznacznie: wszyscy emeryci i renciści

Niższe efektywne stawki jednolitej daniny - dla 97% podatników na umowach o pracę (źródło: MF na podstawie stawek i progów podatkowych 2016)

*) wynagrodzenie brutto wyliczone dla k.u.p. 1335 zł i KW 3089 zł; **) Przeliczone dla podstawy wynagrodzenia brutto

„Tracący” na reformie – ok 15% podatników

- Pracodawcy, którzy opłacą większe składki za pracowników o miesięcznych zarobkach przekraczających 2,5-krotność przeciętnego wynagrodzenia
- Pracownicy z wynagrodzeniem miesięcznym brutto powyżej ok. 14,8 tys. zł, zatrudnieni obecnie na umowę o pracę
- Większość pracowników zatrudnionych obecnie na umowach cywilnoprawnych (pracownicy nie płacący składek ZUS) – ale w zależności od ustalenia k.u.p.
- Samozatrudnieni w ramach działalności gospodarczej z dochodem miesięcznym powyżej ok. 9 tys., płacący w obecnym systemie pełne składki na ubezpieczenia społeczne
- Samozatrudnieni w ramach działalności gospodarczej, którzy obecnie mają preferencyjne składki na ubezpieczenia społeczne (lub z powodu zbiegów z innymi tytułami nie płacący składek ZUS)

10. Jednolita danina – podsumowanie

A. Zwiększenie progresji

B. Zmniejszenie dualizmu na rynku pracy i arbitrażu między formami zatrudnienia

C. Wzmocnienie systemu ubezpieczeń społecznych

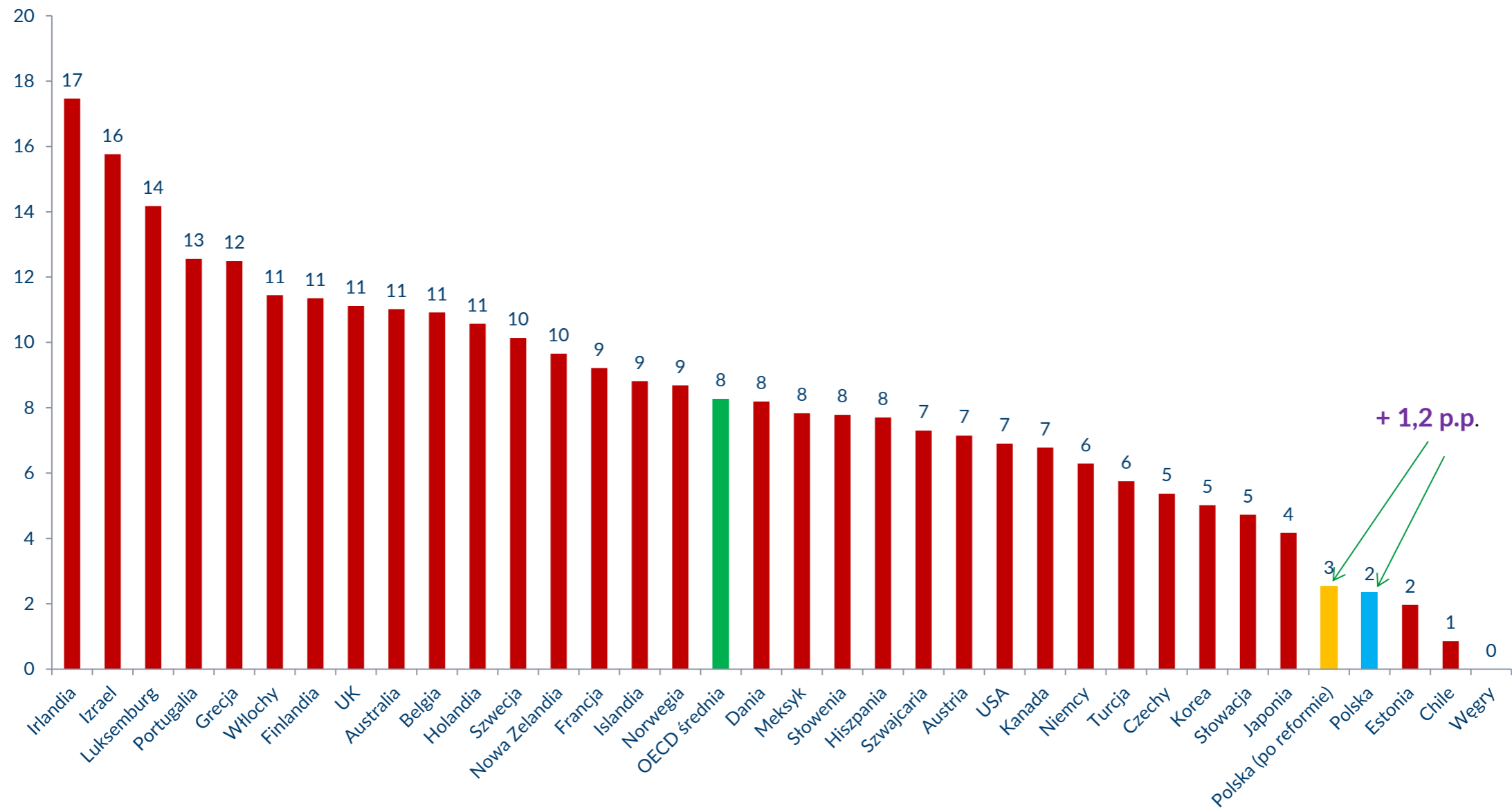
D. Uproszczenie i uszczelnienie systemu danin publicznych

E. Korzystne efekty makroekonomiczne

➤ *Pod koniec 2016 r prace zostały zawieszono, ale są realizowane prace cząstkowe*

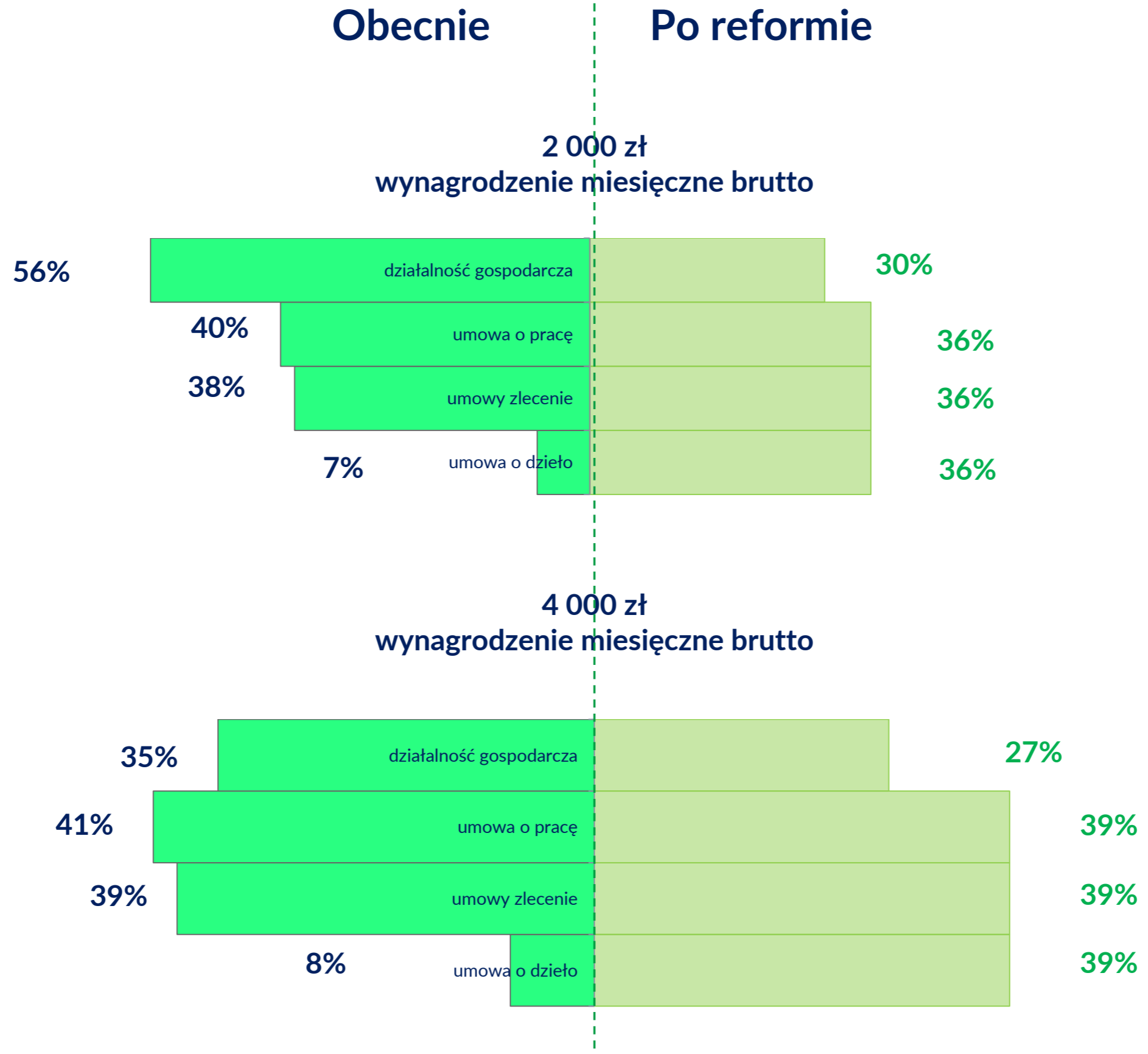
A. Zwiększenie progresji

→ po reformie JD zwiększenie progresji o 1,2 p.p. między 167% przeciętnego wynagrodzenia a 67% przeciętnego wynagrodzenia

B. Zmniejszenie arbitrażu

→ po reformie JD bardziej jednolite obciążenia dla różnych form zatrudnienia

Porównanie dochodów netto „na rękę”: obecnie vs. po reformie JD

► Umowa o pracę

Wynagrodzenie miesięczne brutto w zł	Wynagrodzenie miesięczne netto w zł			
	obecnie	po reformie	zmiana	zmiana w %
2 000	1 460	1 547	87	6%
4 000	2 854	2 967	113	4%
10 000	6 840	7 027	187	3%
20 000	13 340	13 126	-214	-2%

► Umowy zlecenie

Wynagrodzenie miesięczne brutto w zł	Wynagrodzenie miesięczne netto w zł			
	obecnie	po reformie	zmiana	zmiana w %
2 000	1 502	1 547	45	3%
4 000	2 958	2 967	9	0%
10 000	7 325	7 027	-298	-4%
20 000	14 481	13 126	-1 355	-9%

Porównanie dochodów netto „na rękę”: obecnie vs. po reformie

► Umowa o dzieło

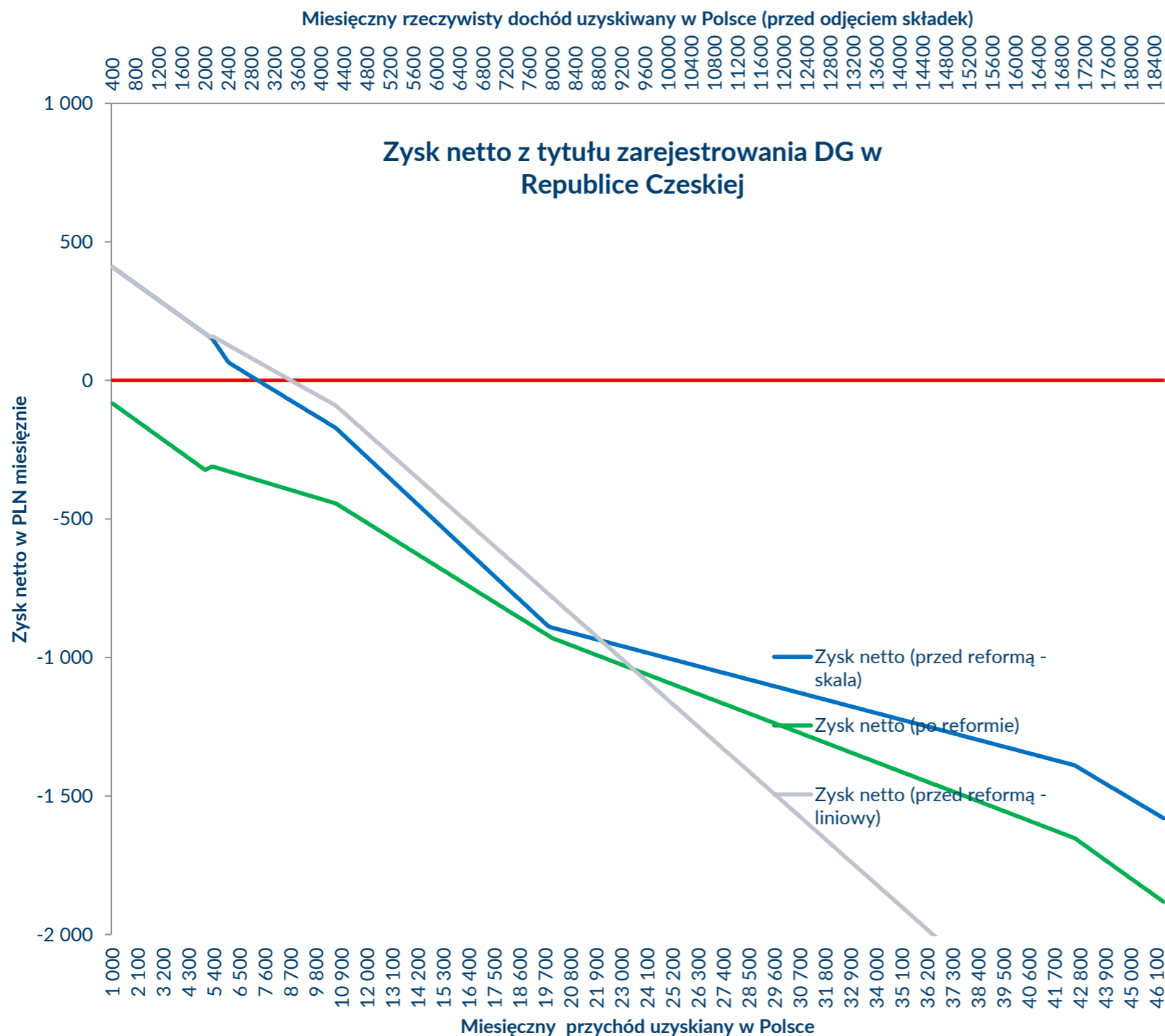
Wynagrodzenie miesięczne brutto w zł	Wynagrodzenie miesięczne netto w zł			
	obecnie	po reformie	zmiana	zmiana w %
2 000	1 866	1 547	-319	-17%
4 000	3 686	2 967	-753	-19%
10 000	8 763	7 027	-1 736	-20%
20 000	15 535	13 126	-2 409	-16%

► Działalność gospodarcza*

Dochód miesięczny brutto w zł	Dochód miesięczny netto w zł			
	obecnie	po reformie	zmiana	zmiana w %
2 000	878	1 400	522	59%
4 000	2 603	2 910	307	12%
10 000	7 385	7 340	-45	-1%
20 000	15 485	14 390	-1 095	-7%

Dochód netto z działalności gospodarczej w obecnym systemie został policzony przy założeniu wyboru lepszego sposobu opodatkowania z wariantów: liniowego i skali podatkowej.

Konkurencyjność systemowa: łączne daniny dla jednoosobowej działalności gospodarczej – Czechy vs Polska (źródło: MF, 2016)

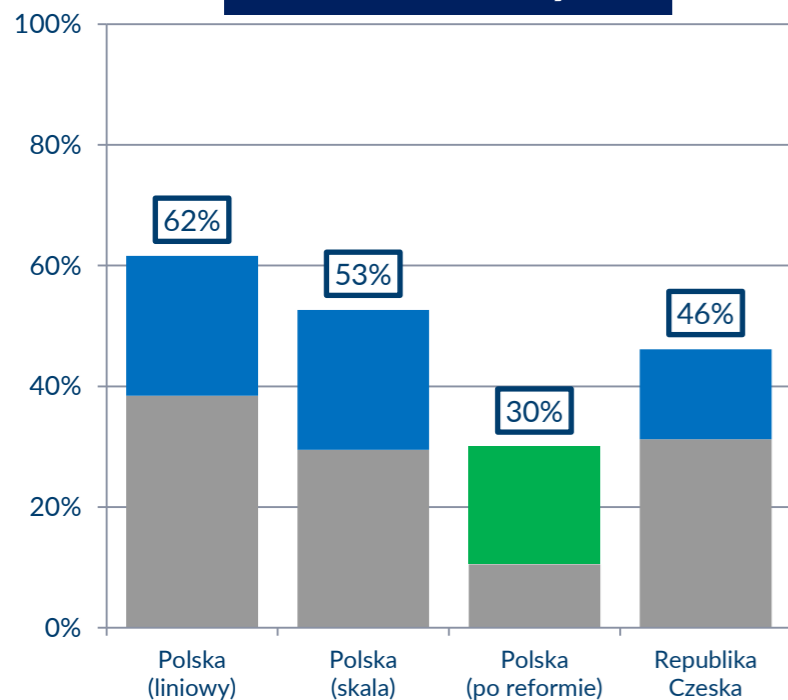

- ▶ stawki krańcowe w Rep. Czeskiej są wysokie, nawet 44-45%, a w nowa danina 24,5% i 29,5% w Polsce
- ▶ pewne korzyści można obecnie osiągnąć przy bardzo małym dochodzie
- ▶ jednak nowa danina będzie niższa dla tych przedsiębiorców
- ▶ pewnego rodzaju preferencją są ryczałtowe koszty 40, 60 i 80% uzyskania przychodu, ale w Polsce odpowiednikiem tego rozwiązania jest ryczałt ewidencjonowany
- ▶ Założenia do wykresu:
 - (a) 60% kosztów uzyskania przychodu
 - (b) Dochód netto z działalności gospodarczej w obecnym systemie został policzony przy założeniu wyboru lepszego sposobu opodatkowania z wariantów: liniowego i skali podatkowej

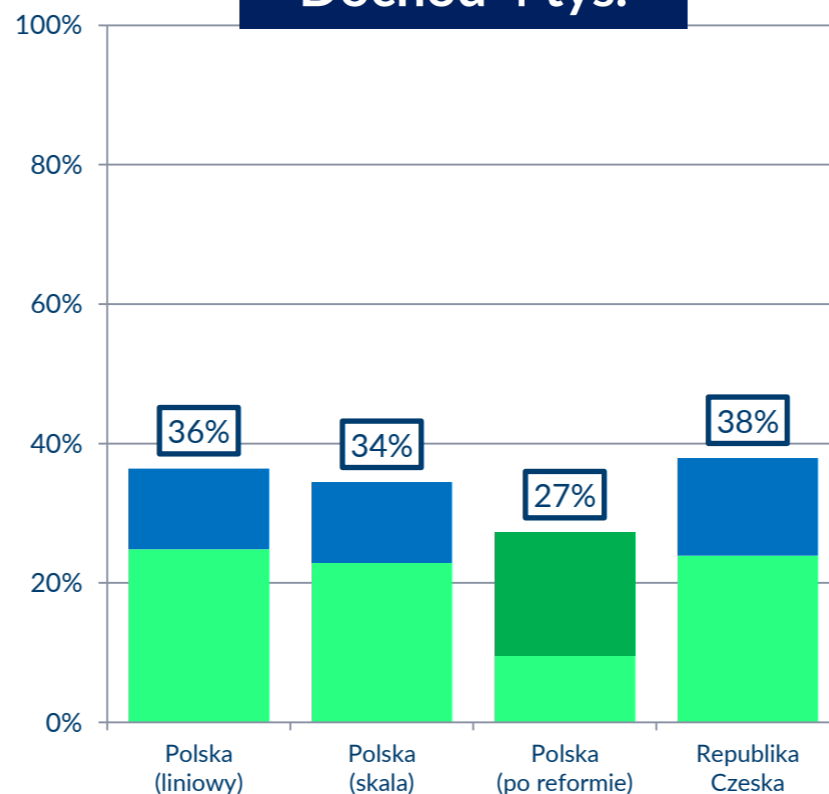
C. Wzmocnienie systemu ubezpieczeń społecznych: rośnie udział składki emerytalnej dla niższych dochodów (nowe zasady ufunduszowania)

Udział daniny w dochodzie (w warunkach z 2015 r.)

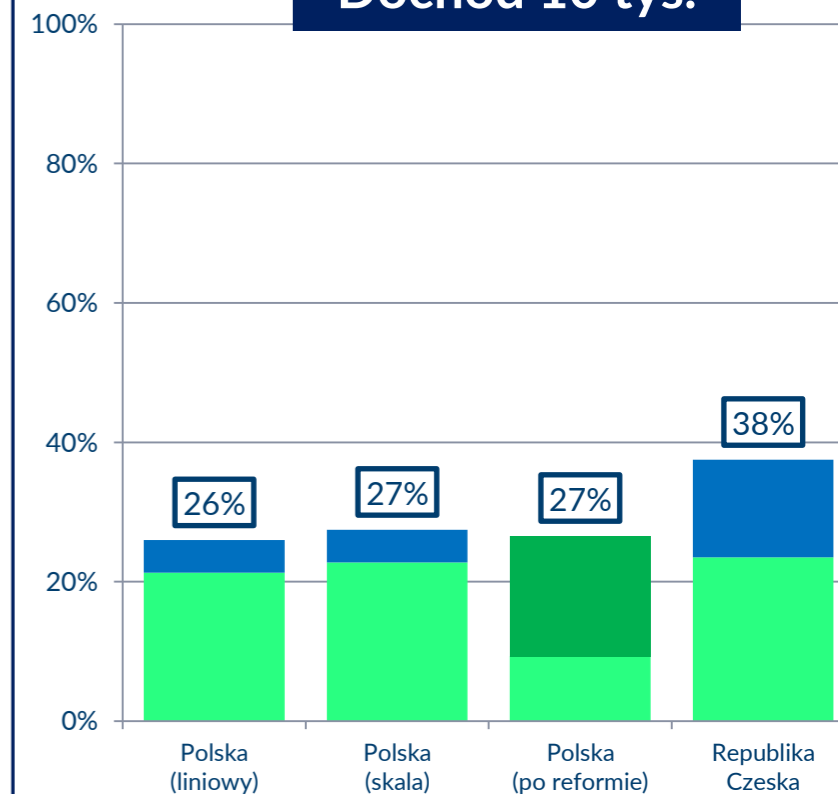
Dochód 2 tys.

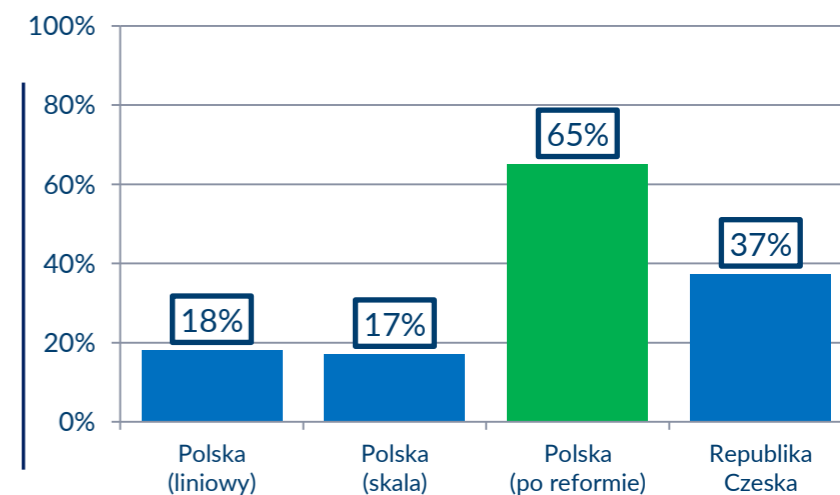
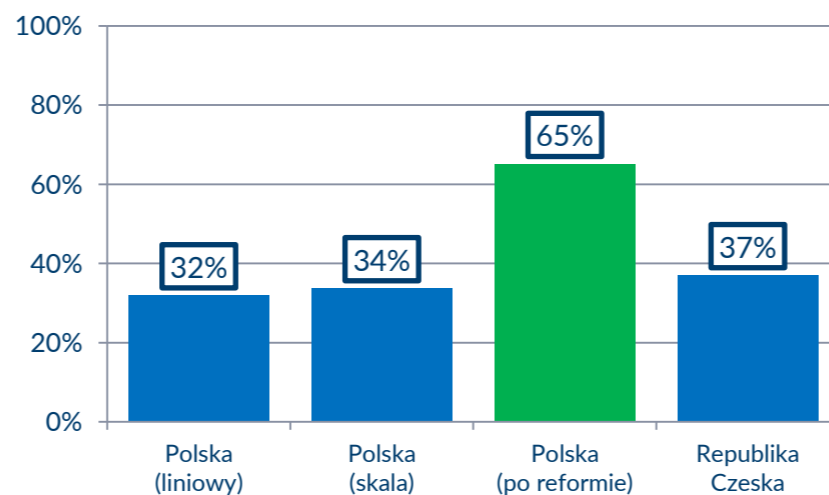
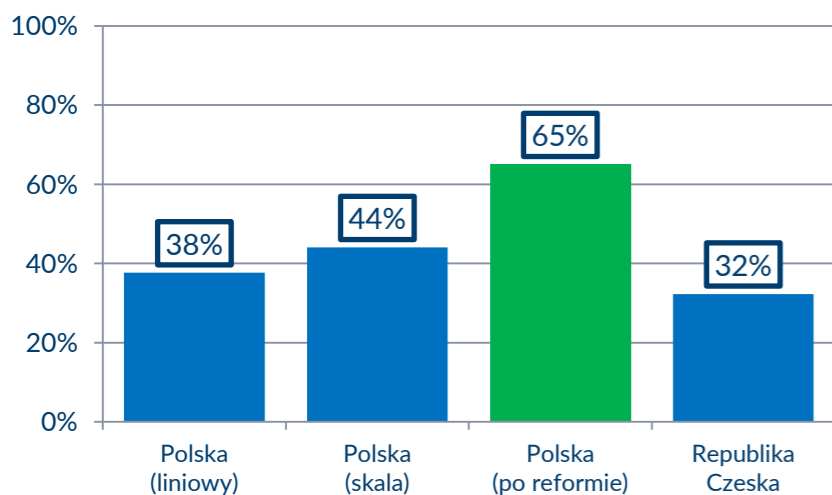
Dochód 4 tys.

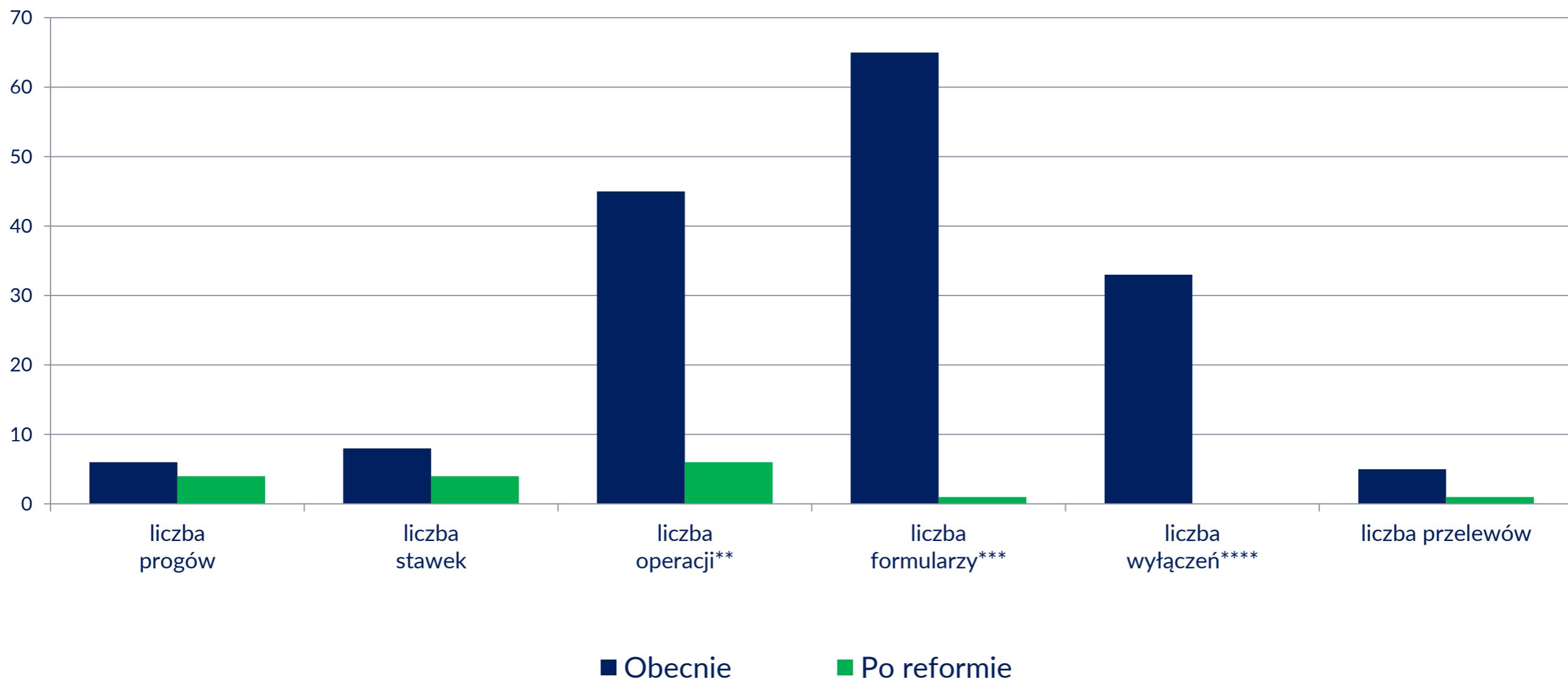
Dochód 10 tys.

Udział składki emerytalnej w kwocie daniny (w warunkach z 2015 r.)

D. Uproszczenie w wyniku reformy JD *

Wszystkie liczby są orientacyjne i zależą od wdrożenia założeń w przepisach prawa:

* bez zmian pozostaną przywileje podatników np. 1% na OPP, oraz ulgi od podatku w uproszczonej formie

** liczba dotyczy sposobu liczenia podatku efektywnego

*** minimalna liczba, może być wyższa w zależności od wdrożenia założeń do przepisów prawa

**** zamiast wyłączeń od podstawy wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne, które bardzo komplikują system, zostaną wprowadzone % stawki ryczałtowego podatku od niektórych źródeł dochodów

Przykład: wynagrodzenie brutto 2 tys./ mies. (wg stawek 2016)

A. Ile działań matematycznych trzeba wykonać aby obliczyć swój podatek?

B. Ile dostaniemy netto średniomiesięcznie „na rękę” przy zarobkach 2 tys.?

Obecnie:

$$2000 - (2000 \times 13,71\%) - (2000 - (2000 \times 13,71\%)) \times 9\% - ((2000 - (2000 \times 13,71\%) - 111,25) \times 18\% - 46,33 - (2000 - (2000 \times 13,71\%)) \times 7,75\%) = 1460\text{zł}$$

A. **16 działań** matematycznych

B. Łączna danina = 540 zł, co stanowi **27%** wynagrodzenia brutto

W nowym systemie JD:

$$2000 - (667 \times 10\%) - ((2000 - 667) \times 29\%) = 1547\text{zł}$$

$$\text{lub prościej: } 2000 - 29\% \times 2000 + 126,73 = 1547\text{zł}$$

A. **5 działań** lub **nawet 3 działania** matematyczne

B. Łączna danina = 453 zł, co stanowi **22%** wynagrodzenia brutto

Przykład: wynagrodzenie brutto 20 tys./ mies. (wg stawek 2016)

- A. Ile **działań** matematycznych trzeba wykonać aby obliczyć swój podatek?
B. Ile dostaniemy netto średniomiesięcznie „na rękę” przy zarobkach 20 tys.?

Obecnie:

$$(240000 - ((121650 \times 11,26\%) + (240000 \times 2,45\%)) - (240000 - ((121650 \times 11,26\%) + (240000 \times 2,45\%))) \times 9\% - (14839,02 + (240000 - ((121650 \times 11,26\%) + (240000 \times 2,45\%)) - 1335 - 85528) \times 32\% - (240000 - ((121650 \times 11,26\%) + (240000 \times 2,45\%))) \times 7,75\%)) / 12 = \mathbf{13341zł}$$

- A. **26** działań matematycznych
B. Łączna danina = 6659 zł, co stanowi **33%** wynagrodzenia brutto

Po reformie w nowym systemie:

$$20000 - (20000 \times 10\%) - ((20000 - 8001) \times 29\%) - ((8000 - 667) \times 19\%) = \mathbf{13127zł}$$

- A. **8** działań matematycznych
B. Łączna danina = 6873 zł, co stanowi **34%** wynagrodzenia brutto

E. Korzystne efekty makroekonomiczne reformy 1/2

► Skutki zwiększenia progresji w aktywności zawodowej

- Zmniejszenie stopy bezrobocia i zwiększenia zatrudnienia poprzez zwiększenie elastyczności zatrudnienia osób o niższych kwalifikacjach (i zarobkach) na zmiany klina podatkowego wobec elastyczności osób z wyższymi kwalifikacjami (i zarobkami) łączny bilans zwiększenia progresji podatkowej jest pozytywny dla rynku pracy
- Zwiększenie efektywności automatycznych stabilizatorów koniunktury na rynku pracy
- Wzrost spójności społecznej wskutek spadku nierówności dochodowych
- Zwiększenie stopy zatrudnienia i zmniejszenie stopy bezrobocia, a w konsekwencji wzrost PKB i wzrost bazy podatkowej

► Zmniejszenie różnicowania danin między różnymi formami zatrudnienia (umowa o pracę, zlecenie, dzieło)

- Wzrost zatrudnienia na umowy o pracę i w konsekwencji poprawa jakości kapitału ludzkiego i w dłuższym okresie produktywności pracy

▶ Zwiększenie progresji w działalności gospodarczej

- Wzrost konkurencyjności Polski wobec innych krajów w regionie jako miejsca zakładania drobnej działalności gospodarczej

▶ Radykalne uproszczenie systemu podatkowego w Polsce:

- Redukcja kosztów bezpośrednich (liczby godzin pracodawców) i pośrednich (porad prawnych) związanych z rozliczaniem zobowiązań podatkowo-składkowych, co prowadzić będzie do poprawy konkurencyjności kraju jako miejsca prowadzenia działalności gospodarczej
- Zwiększenie przejrzystości systemu
 - ✓ Redukcja przewagi informacyjnej pracodawcy (umiejętności księgowe) względem pracownika; możliwość samodzielnego policzenia płacy netto na podstawie wynagrodzenie brutto
 - ✓ Wzrost zaufania obywatela do państwa

11. Co dalej? Możliwe projekty na bazie projektu Jednolita Danina

- A. Zwiększenie progresji, korekta degresywności
- B. Zwiększenie bazy składkowej, zmniejszenie arbitrażu między kontraktami zatrudnienia
- C. Preferencje dla działalności gospodarczej
- D. Uproszczenie systemu:
 - 1. przejrzystość: kwota wolna vs. skala podatkowa
 - 2. płatności: e-składka, e-danina
 - 3. wspólna podstawa wymiaru opodatkowania i oskładkowania
 - 5. zbiegi tytułów
 - 6. uszczelnienie np. w zakresie ubezpieczeń chorobowych
 - 7. uproszczenia administracyjne w zakresie poboru
- E. Analizy na bazie baz danych ZUS i MF pod kątem OSR finansowych dot.:
 - 1. arbitrażu pomiędzy formami zatrudnienia
 - 2. konkurencyjności systemowej Polski na tle państw ościennych
 - 3. gwarancji systemowych np. dot. prawa do najniższej emerytury

Dziękuję za uwagę